

**TC
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI**

**ÖDEMİŞ – BİRGİ GÖYNEKLERİ ÖRNEĞİNDE GÜNCEL
KADIN GİYSİ TASARIMLARI**

Meral ŞAHİN KUL

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Naile Rengin OYMAN

ISPARTA, 2019

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANATDALI

Bu tez 26/09/2019 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği/~~Oy Çokluğu~~ ile Kabul Edilmiştir.

DANIŞMAN	Doç. Naile Rengin OYMAN
ÜYE	Doç. Dr. Mehmet ÖZKARTAL
ÜYE	Dr. Öğr. Üyesi Ahsen GÜNBULUT

İmza:
İmza:
İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

İmza ve Mühür
Doç. Dr. Mustafa GENÇ
SDÜ Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları aldığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim (26/09/2019).

Meral SAHİN KUL

ÖNSÖZ

Giyim, her toplumun vazgeçilmez bir kültür unsurudur. Ulusal kültürün bir parçası olması nedeniyle korunması ve yaşatılması son derece önemlidir. Bu nedenle tez konusu “Ödemiş – Birgi Göyneği örneğinden Güncel Kadın Giysi Tasarımları” olarak belirlenmiştir. Yok olmaya yüz tutmuş kültürün mirası olan göyneğlerden yola çıkılarak modern giysiler tasarlanıp, üretilmiştir.

Tezin her aşamasında yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Doç. Naile Rengin OYMAN’ a, ayrıca tez sürecim boyunca desteğini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Ahsen GÜNBULUT’ bu süreçte bana destek olan arkadaşlarımdan; Gülden ATAMAN’a, Recep ARAZ’a, Merve DOĞAN’a, jale ÖZDEMİR’e ve Alev ÇAKMAK’a, Ödemiş Birgi kasabasında araştırma süreci boyunca bana kapılarını açan tüm kadınlara, çok teşekkür ederim.

Ayrıca eğitim sürecim boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen eşim Salih KUL’a, oğlum Yiğitalp KUL’a, annem Ülkü ŞAHİN’e, babam Mehmet ŞAHİN’e, kardeşim Umut ŞAHİN’e, ve kuzenim Hüseyin GİRGIN’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Meral ŞAHİN KUL

Isparta, 2019

ÖZET

ÖDEMiŞ – BİRGİ GÖYNEKLERİ ÖRNEĞİNDE GÜNCEL KADIN GIYSİ

TASARIMLARI

Meral ŞAHİN KUL

Süleyman Demirel Üniversitesi,

Güzel Sanatlar Enstitüsü Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı,

Yüksek Lisan Tezi

Yıl: 2019, Sayfa: 100

Danışman: Doç. Naile Rengin OYMAN

Birgi, Ege Bölgesi'nde, İzmir il sınırları içinde, Ödemiş'e bağlı bir bucak merkezidir. Birgi tarihsel süreçte; Antik dönemden Beylikler dönemine, Osmanlı İmparatorluğu'na dek tarihi eser çeşitliliği ve zenginliği açısından özel bir konuma sahiptir. Küçük menderes havzasının bu özgün yerleşimi kimi zaman; deri, ipekböcekçiliği ve dokumacılık alanında üretim yaparak bunların ticaretiyle en zengin şeklini bulmuş bir merkezdir.

Büyük bir kültürel mirasa ve doğal zenginliklere sahip olan ödemiş yöresinde; ödemiş ipeği, ipekçiliği ve dokumaları ile el sanatları içerisinde eskilere dayanan zengin bir birikimin ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunlar yöre halkının günlük yaşamında; iç çamaşırından, mendiline, çarşafına ve çeşitli örtülere kadar her alanda kullanılan dokumalardır

Konusu “Ödemiş – Birgi Göynekleri örneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları” olan araştırmada; Ödemiş - Birgi yöresinin geleneksel giysilerden olan göyneklerden yola çıkılarak günün moda trendlerine uygun giysi tasarımlarının oluşturulması ve böylece önemli bir kültür unsuru olan geleneksel giysilerin izlerinin silinmemesi, ayrıca moda ve giyim sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik yörede bulunan geleneksel kumaşlar dantel ve iğne oyları detaylandırılarak altı adet günümüz modasına uygun giysi tasarımı yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ödemiş-Birgi, İpekli Göynek, İpek, Güncel Tasarım, Göynek

ABSTRACT

ACTUAL WOMEN CLOTHING DESIGNS IN THE CASE OF ODEMİS- BIRGI GOYNEKS (SARKS)

Meral ŞAHİN KUL

Suleyman Demirel University,

Institute of Fine Arts, Department of Traditional Turkish Arts,

Master of Sciences Thesis

Year: 2019, Page: 100

Supervisor: Assoc. Prof. Naile Rengin OYMAN

Birgi is in aegean region. It is in the province of İzmir It is connected to Ödemiş. Birgi in historical preod from ancient perior to hackneyed period and to Ottoman period has impartant location . In Küçük Menderes basin, it is the center of trade with silkworm, leather and weaving. In Ödemiş which have enormous cultural heritage and natural beatities we cav see ödemiş silkworm, silkworm trade and weaving and handicraft . These are weavings which loca clothing people use in Daily life for example underwear cloths, handkerchief, sheet and a lot of cavers. In research which the name of Ödemiş –Birgi sheets “trend women cloth designs.” It is aimed to protect traditional regional ctoths and use in fashion and clothing sector and be sustainable in fashion and clothing sector. It is set fort from traditional sheets and designed fashionable clothes; fort his aim six fashionable clothes are designed detailing traditional clothes with lace and needle lace.

Keywords: Odemis-Birgi, silk sheets, trend designing and sheet(göynek)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM

1. ÖDEMİŞ BİRGİ’NİN KONUMU, KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ, GİYİM KUŞAMI VE GİYİM KUŞAMDA GÖYNEKLERİN YERİ

1.1. Ödemiş Birgi’nin Tarihçesi, Coğrafi Konumu ve Kültürel Özellikleri.....	4
1.2. Ödemiş Birgi’de Giyim Kuşam.....	6
1.3. Ödemiş Birgi Çeyiz Sandığı Serme Geleneği	8
1.4.Ödemiş Birgi’de Kadın ve Erkek Giyim Kuşamında Göyneğin Yeri.....	11
1.4.1.Göyneğin Tanımı Ve Özellikleri	11
1.4.2.Ödemiş Birgide Kullanılan Göynek Özellikleri	12
1.4.2.1. Ödemiş Birgi’de Kullanılan Göyneğin Teknik Özellikleri.....	14
1.4.2.2. Ödemiş Birgide Kullanılan Göyneğin Kumaş Özellikleri	15
1.4.2.2.1.İpek Kumaş.....	15
1.4.2.2.2. Pamuklu Kumaşlar	18
1.4.2.2.3. Pamuklu + İpekli Kumaşlar.....	19

II. BÖLÜM

2. ÖDEMİŞ BİRGİ GÖYNEKLERDE KULLANILAN KUMAŞLARIN DOKUMA İŞLEMLERİ VE GÖZLEM FİŞLERİ

2.1. Ödemiş Birgi’de Kullanılan Kumaşların Dokuma İşlemleri.....	20
2.2. Ödemiş Birgi de Çeyiz Sandıklarında Saptanan Göyneğin Gözlem Fişleri	22

III. BÖLÜM

3. ÖDEMiŞ BİRGİ GÖYNEKLERİ ÖRNEĞİNDE GÜNCEL KADIN GİYSİ TASARIM SÜRECİ VE UYGULAMALAR

3.1. Tema Araştırması	43
3.2. Hikaye Panosu	44
3.3. Koleksiyon Üretim Süreci	45
3.3.1. Tasarım No 1 Süreç Analizi ve Uygulama	45
3.3.2. Tasarım No 2 Süreç Analizi ve Uygulama	52
3.3.3. Tasarım No 3 Süreç Analizi ve Uygulama	61
3.3.4. Tasarım No 4 Süreç Analizi ve Uygulama	69
3.3.5. Tasarım No 5 Süreç Analizi ve Uygulama	77
3.3.6. Tasarım No 6 Süreç Analizi ve Uygulama	84
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	91
KAYNAKÇA	94
ÖZGEÇMİŞ.....	99

KISALTMALAR DİZİNİ

A.Ş.....	Anonim Şirketi
Cm.....	Santimetre
Doç.....	Doçent
Dr.....	Doktor
İ.Ö.....	İslamiyet'ten Önce
K.g.....	Kilogram
Mah.....	Mahalle
M.Ö.....	Milattan Önce
Vb.....	Ve Benzeri
Y.Y.....	Yüzyıl
Yrd.....	Yardımcı
Vd.....	Ve Diğeri
Www.....	World Wide Web
T.y.....	tarih yok

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.: Birgi Manzarası (Yörük, 2015).....	4
Şekil 2.: Birgi kasabasındaki kadınların giyim kuşamı (Şahin Kul, 2000).....	6
Şekil 3.: Birgi Evlerinden Sandık.....	8
Şekil 4.:SandıkGörünümü.....	8
Şekil 5.: Ödemiş ve Birgi’de Çeyiz Sandığı Görünümü (Şahin Kul, 2014)	9
Şekil 6.: Sünnet Düğünlerinde Dokumaların At Üzerinde Kullanımı (Şahin Kul, 2014)	10
Şekil 7.: Birgi’de Çeyiz Serme (Şahin kul, 2014).....	11
Şekil 8.: Göyneğin İlk Dikim Aşaması	14
Şekil 9: Kadın – Erkek İğne Oyalı Göynek Kolları İşlemesi (Şahin Kul, 2019)	15
Şekil 10.:Bürdü Kumaşının Kullanımı (Şahin Kul, 2014).....	17
Şekil 11.:Pembezar kumaş Topları (Şahin Kul, 2019).....	17
Şekil 12.: Sandıklardan Bulunan Pembezar Kumaş Topları (Şahin Kul, 2019)	18
Şekil 13: Hambez’den dikilmiş, yakası açılmamış erkek göyneği (Şahin Kul,2019) 18	
Şekil 14: Ham bezden dikilmiş bayan göyneği (Şahin Kul,2019)	19
Şekil 15.: Sandıklarda Bulunan İdare Bezi (Şahin Kul, 2019)	19
Şekil 16: Ödemiş Birgi yöresi dokuma tezgâhları (Şahin Kul, 2014).....	20
Şekil 17.: Motorlu Kara Tezgah Detayı (Şahin Kul, 2015)	21
Şekil 18.: Gelin Göyneği (Şahin Kul,2019)	23
Şekil 19.: Kadın Göyneği (Şahin Kul,2019)	24
Şekil 20.: Gelin Göyneği (Şahin Kul, 2019)	25
Şekil 21.: Kadın Göyneği (Şahin Kul,2019)	26
Şekil 22.: Gelin Göyneği (Şahin Kul,2019)	27
Şekil 23: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	28
Şekil 24:Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	29
Şekil 25.: Gelin Göyneği (Şahin Kul, 2019)	30
Şekil 26: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	31
Şekil 27: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	32
Şekil 28:Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	33
Şekil 29: Gelin Göyneği (Şahin Kul, 2019)	34
Şekil 30:Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	35
Şekil 31:Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	36
Şekil 32: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	37
Şekil 33: Erkek Göyneği (Şahin Kul, 2019)	38
Şekil 34: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	39
Şekil 35: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	40
Şekil 36: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	41
Şekil 37: Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)	42
Şekil 38: Hikâye Panosu, (Şahin Kul, 2019).....	44
Şekil 39: 1 No’lu Tasarımın Artistlik Çizimi.....	46
Şekil 40 : 1 No’lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019).....	47
Şekil 41: Etek Parçası Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	47
Şekil 42: Ön ve Arka Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	48
Şekil 43: Ön ve Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	48
Şekil 44: Korse Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	48
Şekil 45: Korsenin Dikilmiş Hali (Şahin Kul, 2019)	49

Şekil 46: Korsenin danteli dikili hali (Şahin Kul, 2019).....	49
Şekil 47.: 1 No'lu Tasarımın Ön Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	50
Şekil 48.: 1 No'lu Tasarımın Arka Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	51
Şekil 49.: 1 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	52
Şekil 50: 2 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019).....	54
Şekil 51: 2 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019).....	55
Şekil 52: Üst Beden Ön Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	55
Şekil 53: Üst Beden Arka Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	56
Şekil 54: Etek Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	56
Şekil 55: Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	56
Şekil 56: Kullanılan Dantel örnekleri.....	57
Şekil 57: Kullanılan Dantel örnekleri	57
Şekil 58 Kullanılan Püskül.....	57
Şekil 59: Dantel Örneği.....	57
Şekil 60: 2 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	58
Şekil 61: 2 No'lu Tasarımın Arka Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	59
Şekil 62: 2 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	60
Şekil 63: 3 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019).....	62
Şekil 64: 3 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019).....	63
Şekil 65: Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	63
Şekil 66: Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	64
Şekil 67: Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	64
Şekil 68: Yakada Kullanılan İğne Oyası (Şahin Kul, 2019).....	64
Şekil 69: Ön Kısımda Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)	65
Şekil 70: Etek Uçlarında Kullanılan İğne Oyası Örneği (Şahin Kul, 2019)	65
Şekil 71: Önünde Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)	65
Şekil 72: Önünde Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)	65
Şekil 73: 3 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	66
Şekil 74: 3 No'lu Tasarımın Arka beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	67
Şekil 75 : 3 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	68
Şekil 76: 4 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019).....	70
Şekil 77: 4 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019).....	71
Şekil 78: Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	71
Şekil 79: Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	72
Şekil 80.: Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul,2019)	72
Şekil 81: Ön Kemer Kalıbı (Şahin Kul, 2019)..	72
Şekil 82: Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	72
Şekil 83: Yaka ve Kol Kısımında Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)	73
Şekil 84: 4 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	74
Şekil 85: 4 No'lu Tasarımın Arka beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	75
Şekil 86: 4 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019).....	76
Şekil 87: 5 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019).....	78
Şekil 88: 5 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019).....	79
Şekil 89: Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)....	79
Şekil 90: Arka Beden Kalıbı.....	79
Şekil 91: Kup Kalıbı (Şahin Kul, 2019).....	80
Şekil 92: Etek Kalıbı (Şahin Kul,2019)	80

Şekil 93: Yaka Kısımında Kullanılan Materyal Süslemeler Örneği (Şahin Kul, 2019)	80
Şekil 94: Yaka Kısımında Kullanılan Kordon Örneği (Şahin Kul, 2019)	80
Şekil 95: 5 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	81
Şekil 96: 5 No'lu Tasarımın Arka Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	82
Şekil 97: 55 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	83
Şekil 98: 6 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019)	85
Şekil 99: 6 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)	86
Şekil 100: Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	86
Şekil 101: Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	86
Şekil 102: Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)	87
Şekil 103: Kol Kısımında Bulunan Motifler (Şahin Kul, 2019)	87
Şekil 104 : 6 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	88
Şekil 105 : 6 No'lu Tasarımın Arka beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	89
Şekil 106: 6 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)	90

GİRİŞ

İnsanlığın en etkin kültürel dinamikleri arasında önemli yeri olduğu görülen giyim kuşam ürünleri, toplumların değer yargılarını, gelenek ve göreneklerini, ekonomik yapılarını, ait olduğu dönemin estetik ve sanatsal özelliklerini yansıtan görsel objeler olarak sıklıkla başvurulan bilgi kaynakları arasında yer almakta ve kültürel açıdan önem taşımaktadır.

Günümüzde geleneksel yöntemlerle üretilen kumaşlar, oldukça azalmıştır. Geleneksel kumaşların üretimi, belli bölgelerde “aile yadigârı” na sahip çıkmaya çalışan kişilerin bireysel çabalarıyla devam ettirilmektedir. İzmir’ in Ödemiş ilçesinde üretimi hala devam eden Ödemiş İpekli Dokumaları, geleneksel tekstil kumaşları içindeki değeri muhafaza etmekte, değişik uygulama alanlarındaki kullanımları ile yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Geleneksel giysiler incelendiğinde bölgesel farklılıklar, giysi parçalarından çok genellikle kumaş, renk, süsleme, aksesuar ve kullanım şekilleri ile giysilere özgünlük kazandıran geleneksel öğelerden kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda incelemede giysi parçalarının farklı bölgelerin giyim kuşam biçimlerinin önemli tamamlayıcısı olduğu ve böylece kuşaklar arası aktarımlarla giyim tarzlarının yaşatıldığı görülmektedir.

Giysi üretiminin ilk basamağı olan tasarım aşamasında, esin kaynağı olarak, toplumun kültürel özellikleri, sosyal yapısı ve tarihi geçmişi, tasarımcı için zengin bir kaynak oluşturmaktadır. Bir giysi tasarımının yapılabilmesi için, hayal gücü, sezgi, beceri öğelerinin olması gerekmektedir. Ayrıca giysi tasarımının oluşması için, belirlenmiş bir konudan yola çıkılarak, belli bir düşüncenin yansıtılması ve özgün bir çalışma ile yaratıcılık değeri içeren sonuçların elde edilmesi gerekmektedir.

“Ödemiş – Birgi Göyneği örneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları” olarak belirlenen tez çalışmasının amacı; kültürümüzün önemli bir parçası olan ipek dokumacılığı ve ipek böcekçiliğinin Ödemiş, Birgi çevresinde üretiminin günümüzde azalmakta olmasına vurgu yaparak güncel kadın giysileri tasarımları yoluyla çözüm önerileri sunmaktır.

Bu araştırmadan daha sağlıklı sonuçlar alabilmek ve yörede yapılan araştırmalardan yararlı kaynak sağlayabilmek için tez konusu “demiş – Birgi Göynekleri rneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları” olarak sınırlandırılmıştır.

Ödemiş – Birgi Göynekleri rneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları; zerine bir incelemeyi içeren bu araştırmada, nitel araştırma ve alan araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

Tez araştırma sürecinde ilk olarak yöredeki demiş halk kütüphanesi, demiş Kent Müzesinin arşivi, Birgi Belediyesi arşivi, demiş İpek fabrikasına ait belgeler, konu ile ilgili kitaplar, makaleler, lisans üstü tez çalışmaları, süreli yayınlar, internet kaynakları incelenmiş ve elde edilen bilgiler hakkında açıklamalar yapılmıştır. Literatür taramasının ardından alan araştırmasında bölgede yaşayan ve göynekler hakkında bilgi sahibi kişilerle sözlü görüşmeler yapılarak konu hakkında bilgiler alınmıştır. Göynekler, 20 adet oluşturulan gözlem fişleri yoluyla okuyucuya sunulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda yeniden amalandırma özelliğine sahip 6 adet kıyafet tasarlanmıştır.

“demiş – Birgi Göynekleri rneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları” konulu yüksek lisans tezi  bölümden oluşmaktadır. Tezin Birinci Bölümünde; demiş Birgi’nin Konumu, Kültürel zellikleri, Giyim Kuşamı ve Giyim Kuşamda Göyneklerin Yeri anlatılmaktadır. Birinci bölümün devamında demiş Birgi’nin Tarihçesi, Coğrafi Konumu ve Kültürel zellikleri, demiş Birgi’de Giyim Kuşam, demiş Birgi eyiz Sandığı Serme Geleneği, demiş Birgi’de Kadın ve Erkek Giyim Kuşamında Göyneklerin Yeri, Göyneğin Tanımı ve özellikleri, demiş Birgi’de Kullanılan Göynek zellikleri olarak altı başlık altında incelenmektedir.

Tezin İkinci Bölümünde; demiş Birgi’de Kullanılan Kumaşların Dokuma İşlemleri, demiş Birgi’de eyiz Sandıklarında Saptanan Göyneklerin Gözlem Fişleri okuyucuya sunulmuştur.

Tezin nc Bölümünde; demiş - Birgi Göynekleri rneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarım Süreci ve Uygulama örneklerine yer verilmiştir. 6 adet kadın giysi tasarımıdan oluşan koleksiyonda tema olarak “Yol” kavramı seçilmiştir. Temaya uygun olarak seçilen görsellerle hikâye panosu oluşturulmuştur. Hikâye panosunun ardından temaya uygun olarak hazırlanan 6 adet giysi tasarımlarında

araştırma sürecinde ulaşılan sandıklardaki parça kumaşlardan ve gyneklerden yararlanılarak yeni bir giysi formu elde edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca koleksiyonda yer alan 4 adet tasarımda iğne oyası, dantel gibi detaylar kullanılmıştır.

I. BÖLÜM

1. ÖDEMiŞ BİRGİ’NİN KONUMU, KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ, GİYİM KUŞAMI VE GİYİM KUŞAMDA GÖYNEKLERİN YERİ

1.1. Ödemiş Birgi’nin Tarihçesi, Coğrafi Konumu ve Kültürel Özellikleri

Şekil 1. : Birgi Manzarası (Yörük, 2015)

Birgi, Ege Bölgesi’nde, İzmir il sınırları içinde, Ödemiş’e bağlı bir bucak merkezidir. (Bkz. Şekil 1) Bozdağ’lar Aydın Dağları’nın arasında bulunan Küçük Menderes Havzası’nın içinde yer alır. Birgi’nin kuzeyinde Bozdağ’lar, doğusunda Kiraz ve Güneybatısında Ödemiş’e dokuz km uzaklıktadır. 2159 metre yüksekliğindeki Bozdağ’ın Küçük Menderes ovasına indiği güney eteğindedir(Erzurum, 2000:19). Birgi çayı doğudan batıya doğru Bozdağ’ın doruğundan güneye yönelerek küçük menderes nehri ile birleşmektedir (Gümüsoğlu, 2008:67-72).

Birgi’de Akdeniz iklimi görülmektedir. Yazlar kurak ve sıcak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Yıllık ortalama sıcaklık 16,6 derece ve yıllık yağış miktarı ise 607.7 milimetredir. Ortalama sıcaklığın yılın hiçbir zamanında sıfır derecenin altına düşmemesi tarımsal faaliyetler için uygun bir ortam sağlar (Koçoğlu,1998:3-26) Birgi’nin içinde bulunduğu küçük menderes havzasına ait doğal çevre değişimlerinin izlerini taşıması, paleografa ve Joe arkeoloji açısından Birgi’yi önemli bir yerleşim alanı olarak ortaya çıkarmaktadır (Gümüsoğlu, 2008:67).

Birgi’de ilk yerleşim yerinin M.Ö. 3.000 yıllara kadar dayandığı tahmin edilmektedir. Birgi ve çevresi Lidya, Pers, Bergama ve Roma egemenliğinden Bizans egemenliğine geçmektedir. Bizans döneminde gözcü kalesi anlamına gelen Pyrion adıyla anılmaktadır. Birgi ilk kez Dios Hieron adıyla 1. Yy Romalılar Dönemi’nde kent olarak anılmaktadır (Gümüšoğlu, 2008:74).

1308-1426 tarihleri arasından Aydınoğulları Beyliği’nin yönetiminde kalmış, bu tarihten itibaren de aydın sancağı adıyla Osmanlı yönetimine bağlanmıştır. (Ünal, 2001:4) Osmanlı döneminde Birgi, medreseleri ve din bilginleriyle tanınmıştır. 1575 yılında Birgi gelişmesinin en üst aşamasına ulaşır, Aydın Sancağındaki diğer kentler büyümeye başlar, Birgi’nin büyümesi diğerlerinden daha yavaş olmakla birlikte, daha büyüktür ve Birgi çevreden özellikle göç almaya devam etmektedir (Kiel, 2001:33).

Ekonomisi bozulan imparatorluk büyük bir kriz içine girmiş, bitip tükenmeyen savaşlar, yenilgiler nedeniyle vergiler artmıştır. Bunların başında celali isyanları ve Birgili Cennetkarioğlu (Cennetoğlu) isyanı gelmektedir. Böylece Birgi’nin gerileme süreci başlamıştır. Evliya Çelebi’ye göre, Birgi’de bulunduğu 1671’de bile bu yıkımın izleri görülmektedir (Gümüšoğlu, 2008:78).

Bununla birlikte Kiel, Birgi’nin 16. Yüzyıl sonrasına doğru toparlanmaya ve ekonomik olarak canlanmaya başladığını söylemektedir. 17. yy. dek Osmanlı bürokratlar, adliye mensupları ve asker gibi devlet görevlileri, artık gelişen “taşra burjuvazisi” olarak camileri ve mimari anıtları inşa etmeye başlamışlardır (Kiel, 2001:33).

Birgi tarihsel süreçte; Antik dönemden Beylikler dönemine, Osmanlı İmparatorluğu’na dek tarihi eser çeşitliliği ve zenginliği açısından özel bir konuma sahiptir (Gümüšoğlu, 2008:74).1864 yılında aydın eyaleti örgütünün yeniden düzenlenmesi sırasında Birgi bu yıla değin kaza merkezi iken 1867’ den sonra bucak merkezi olmuş ve ödemiş kazasına bağlanmıştır (Duran, 2004:30). Küçük menderes havzasının bu özgün yerleşimi kimi zaman deri, ipek ipliği ve dokumacılık konularındaki üretimi ve bunların ticaretiyle en zengin şeklini bulmuştur (Altınoluk, 1998:13).

1.2. Ödemiş Birgi’de Giyim Kuşam

Şekil 2. : Birgi Kasabasındaki Kadınların Giyim Kuşamı (Şahin Kul, 2000)

Giyinme ihtiyacı, insanların ilkel aile toplumları halinde yaşamaya başladıkları sırada, yani daha mağara devrinde, korunma ihtiyacı ile ortaya çıkmıştır. İnsanlar çoğalmaya başladıktan sonra, bir araya gelerek küçük topluluklar halinde yaşama ihtiyacını duymuşlardır. Bununla beraber, utanma duygusunun gelişmesi ve bu duygunun, kültür ve uygarlık seviyesi ile orantılı olarak değişmesi, insanlarda giyinmeyi, sosyal bir ihtiyaç haline getirmiştir (Kırzioğlu.1992:73).

Bu sosyal ihtiyaçla beraber giyim kuşam eski devirlerden günümüze kadar pek çok evreler geçirdiği görülmektedir. İnsanlar bulundukları uygarlık seviyesine göre giyimler yaratmış ve yaşam şartlarına göre giyimleri şekillenmiştir (Erden vd., 2014:471).

Türk kültür tarihine bakıldığında; çağın hızlı değişim göstermesi insanların çevrenin özelliklerine göre kıyafetler giymesi, İslamiyet’i kabul etmeleri ve Anadolu’ya yerleşmeleriyle giyim ve kuşamları yeniden biçim kazanmıştır. Türkler gerek göçebe hayatın gerekse hayvancılıkla uğraşmalarından dolayı Orta Asya’da daha çok deriden yapılmış rahat kıyafetler tercih etmişlerdir. Yerleşik hayata geçişle birlikte gündelik yaşamda dokuma ve kumaş giysiler tercih edilmiştir (Aysal, 2011:4).

Ayrıca kültür olgusunun beslendiği; örf, adet, gelenek ve görenek kavramları giyim tarzları üzerinde farklılıklar oluşturur. Türk kültürü içinde büyük önem taşıyan giyim, ilden ile hatta ilçeden ilçeye farklılık göstermektedir. Toplumun özelliklerini, yaşayışını, yansıtan geleneksel giysileri geçmişten günümüze gelen en güzel miraslarımızdandır. Bu giysiler ayrıca, Türk insanın zevkini, inceliğini, ortaya koyan bir belge niteliğindedir (Erdem vd., 2014:236).

Giyim sanatında dış giyime gösterilen özen ve çeşitlilik iç giyime de yansımaktadır. Kadınlarımız çeşitli süslemeler işleyerek iç giyime canlılık ve güzellik katmışlardır. Türklerde iç giyimle ilgili kesin bir başlangıç tarihi yoktur. Eski zamanlarda kadınların dokuduğu yıkamaya elverişli ve pamuklu kumaşlar iç giyimde kullanılmıştır (Bulmuş ve Doğdu, 2017:3).

Bu nedenle Ödemiş- Birgi yöresinde giyim kuşam farklılık göstermektedir. Daha önceleri kadınlar; işlemeli bindallı olan üç etek giymişlerdir. Günlük giysileri ise; alta şalvar, üste yakasız içlik, kışın soğuklarda libade yada verde denilen ceketten ibarettir. Bekâr kızlar ve yeni evliler ise; iğne oyalı gösterişli, yaşlılar gösterişsiz tülbent bağlamakta, onun üzerine hesap işi işlemeli değirme ile örtünmektedir. Sokak giysisi olarak; ipek peştamal ve başa örtülen ‘bürgü’ yer almaktadır. Erkek giysileri ise zeybeklerin giydiği cepken, camadan, çakşır menevrek, kepmenden oluşmaktadır (Yavuz, 2006:279).

Yörede zamanla geleneksel giysilerin giyilmediği ancak yaşlı kadınların ise, Birgi içinde ve yakın çevreye gittikleri zaman dış giysi olarak kullanılan “zar” adı verilen iki parçadan oluşan büzgülü siyah etek ve belden başa doğru örtülen kıyafet giymektedir. Daha uzak mesafeye, kente yolculuk yapan yaşlılar ise; manto veya pardösü giymeyi tercih etmektedir (Gümüşoğlu, 2008:233). Ancak Ödemiş-Birgi yöresinde yapılan araştırmalarda; giyim kuşam anlayışının erkeklerde ve kadınlarda modern giyimin benimsendiği geleneksel giysilerin kullanımının genellikle yaşlılar tarafından tercih edildiği gözlemlenmiştir.

1.3. Ödemiş Birgi Çeyiz Sandığı Serme Geleneği

Şekil 3. : Birgi Evlerinden Sandık
(Şahin Kul, 2014)

Şekil 4. : Sandık Görünümü
(Şahin Kul, 2014)

Tarihi eski Romalılara inen sandıkların Osmanlı'da yoğun olarak kullanımı 19. yüzyıla rastlanmaktadır. Batılı yaşam tarzının Osmanlı'da etkili olmasıyla birlikte gömme dolapların yerine alan sandıklar öylesine önemsendir ki büyük evlerde “sandık odaları” yapılmaya başlanmıştır (Bkz. Şekil 3.). İçlerine mendilden çoraba, giysiden nakışlı örtülere kadar pek çok şeyin konulduğu cins cins bohçalar artık gömme dolaplara değil, itinalı bir düzenle sandıklara yerleştirilmiştir.. Çeyizlerini saklamak amacı ile yapılan sandıklar, anneden kızı geçerek yıllarca kullanılmıştır (İşçen, 2004:62, 64, 66, 67).

Türk folklorunda önemli bir yere sahip olan, aynı zamanda eski Türk evlerinin vazgeçilmez eşyalarından biri olan sandıkların, bazı adet ve geleneklerimizle olan bağları ve üstlendikleri işlevler dikkate alındığında, sıradan eşyalar olmaktan öte, kültür varlıkları olarak görülmektedir. Boyutlarının, biçim ve bezemelerinin şekillenmesinde, kullanım alanının birinci derece etken olduğu anlaşılmaktadır (Karaçağ, 2011: 248).

Evlenerek baba evinden ayrılan genç kızı aileyi temsil edecek nitelikteki, özenle hazırlanmış, seçkin eşyalarla doldurularak teslim edilen çeyiz sandıkları kültür olgusunun en güzel örneklerindendir. Unutulmaya yüz tutmuş sandıklar eski

önemini yitirmiştir. Günümüze ulaşan sandıklar müze koleksiyonlarına kazandırılarak yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Şekil 5. : Ödemiş ve Birgi’de Çeyiz Sandığı Görünümü (Şahin Kul, 2014)

Araştırmada; yörede çeyiz, çeyiz sandığı geleneği yıllardır süre gelmektedir. Yörede Çeyiz sandıkları 2 çeşittir. Tülbent çeyiz sandığı daha küçük, diğer çeyizleri konulacak sandıklar daha büyüktür.(Bkz. Şekil 6.).Ama günümüzde ise çok az çeyiz sandığı bulunmaktadır. Sandıkların yerini yüklük dolapları yer almaya başlamıştır. Ödemiş ve Birgi yörelerinde çeyiz sandıklarının da bulunan el sanatları pek farklılık göstermemektedir.

Ancak Türk dil kurumu sözlüğü’ne göre, “gelin için hazırlanan her türlü eşya”ya çeyiz denmektedir (Türk Dil Kurumu, 2019). Çeyizin toplumdaki anlamı ise, evlenen kızın evliliğe yaptığı maddi katkısıdır. Genel anlamda çeyiz düzme, Ödemiş-Birgi’de kızların baba evinden götürdükleri, çoğu kendi emeklerinin ürünü olan çeyiz eşyalarının hazırlaması, küçük yaşta başlamakta evleninceye kadar devam etmektedir. Çeyiz için yapılan bu hazırlıklar nişanlandıktan sonra daha da artmaktadır.

Ödemiş- Birgi halkının çeyize verdiği önemden dolayı özgün örneklerle bezenmiş el işlemleri, örgüleri, ipekli ve pamuklu geleneksel dokumalardan oluşan çeyizler, sandıklarda saklanmaktadır. Sandıklardaki göynekler ise, genellikle yaka ve kol kısımları açılmadan saklanmaktadır. Daha sonra giyecek kişiye göre

biçimlendirilir. Evlenecek kızların çeyizlerinde, en az 2 adet “gelin göyneği” olarak adlandırılan yakaları gösterişli, işlemeler yapılan göynekler bulunmaktadır.

Böylelikle el işleri Ödemiş’ te önemli uğraşlar arasındadır. Anadolu’nun her yerinde olduğu gibi Ödemiş’li kadınlar da, doğadaki çeşitli bitkileri yaptıkları el işlerine aktarmıştır. İpliğini ve dokumasını, bitki köklerinden elde edilen boyalar ile renklendirildiği el işleri, paha biçilmez güzellikte sanat eserlerine dönüşmektedir. Uzun zaman harcanmak süratiyle üretilmiş bu işler, kızların çeyizlerinin vazgeçilmez parçalarındandır ve çoğu zaman kızların el becerilerini sergilemelerinin bir yoludur (<http://www.oykam.org> , ([10.04.2019])

Şekil 7. : Sünnet Düğünlerinde Dokumaların At Üzerinde Kullanımı
(Şahin Kul, 2014)

Ülkemizde yaygın bir gelenek olan düğünde çeyiz eşyalarının sergilenmesi yöreden yöreye farklılık göstermektedir. Çeyiz sergilenmesinin sebebi, kızın hünerini ölçmek, çeyiz içinde yer alan kendi el emeğiyle ürettiği el işlerini insanlara göstermektir (Gönen, 1999:15,16).

Bu nedenle Ödemiş – Birgi yöresi adetlerine göre de özel günlerde (evlilikte ve sünnet düğünlerinde çeyiz serilmektedir. Sünnet düğünlerinde de telli yatak çarşafı atın sırtına işli kısmı görünecek şekilde atılıp üstüne sünnet çocuğu oturtturularak (Bkz. Şekil 6.) gezdirilmektedir (Tuncay,1998:458).

Ödemiş yöresinde sünnet düğünlerinde çocuğun odasına, çeyizler görünecek şekilde serilir.(Bkz. Şekil 7.) Ödemiş-Birgi yöresinde çeyiz düğünden bir hafta önce, perşembe günü kızın gelin gideceği eve taşınır. Hazırlanan eşyalar akrabaların ve konu komşunun yardımıyla insanların göreceği şekilde arabaya yerleştirilir. Bu şekilde eşyaların arabaya yüklenmesinin sebebi, çeyiz taşındığını herkese haber vermektir. Gelinin evine getirilen çeyizler itinalı bir biçimde arkadaşları ve akrabaları tarafından yerleştirilir.

Şekil 8. : Birgi’de Çeyiz Serme (Şahin Kul, 2014)

Serilen eşyalar düğün sonrası ilk cumadan itibaren 2 hafta boyunca sergilenmektedir. Gelin düğünden sonraki ilk Cuma gelinliği giyer gelen misafirlerini karşılar ve gelen misafirler genç kızın yaptığı el işlerini inceler.

1.4. Ödemiş Birgi’de Kadın ve Erkek Giyim Kuşamında Göyneklerin Yeri

1.4.1. Göyneğin Tanımı ve Özellikleri

Türk halk giyiminde pek çok bölgede kullanılan bir iç giyim ürünü olan gömlek, göynek olarak da bilinmektedir. Kökeni “Gön” deri, ten anlamından gelen “gönlek” sözcüğü doğru olmalıdır. Çıplak tene giyilen şey demektir; erkek gömleklerinin eteği dizden yukarda kalır ve belden aşağı iç donunun içine sokulur; kadın gömlekleri ayak bileklerine kadar uzun olur, ama aslında bu çamaşır beden

üst kısmını örter (Koçu, 1965: 125). Üç eteği tamamlayan göynek, “bürümcük” olarak adlandırılan önemli bir kumaştan dikilmektedir. Bürümcük, ham ipeğe çok az keten ya da pamuk ipliği katılarak dokunan kumaştır (Erden vd., 2014: 473).

Böylelikle giyiminde kullanılan göymekler görsel olarak birbirine benzemelerine rağmen, yakasız veya ince hâkim yakalı olanlarının yanı sıra yaka çevresi, kol ağzı ve etek uçlarına oya ve işlemlerle oluşan süslemeler yapılmış türleri de bulunmaktadır. Kol oyuntusu olmadan bedene birleştirilen kolların bu basit kesimine, çoğu zaman hareket serbestliği sağlamak amacıyla kısa veya uzun kol boyları ile farklı bir görünüm de kazandırılmıştır. Kısa olanları erkek uzun ve bol olanları ise kadınlar tarafından kullanılan bir iç giyim unsurudur (Koca ve Vural, 2013:3).

Göynekler dokuma tezgâhlarında pamuk, keten ya da mevsimine göre yün ipliğinden dokunan 40 cm eninde kenarlarına isteğe göre mavi veya kırmızı çizgiler yapılmış kumaşlardan hazırlanan bir iç giysidir. Ancak mevsim şartlarına göre dış giysi olarak ta kullanılmaktadır. Çok fazla model özelliği yoktur. Göyneğin yakası yuvarlak kesimli olup, ön kısmına göğse kadar yırtmaç çalışılmıştır. Geleneksel Türk kadın giyiminde sıkça rastlanan bu durum emzirme kolaylığı sağlamak içindir (Erden vd., 2015: 239)

Türk halkının, giyimde kullandıkları göyneklerin; inceliği, hafifliği, teri emme özelliğine sahip olması ve en önemlisi esneme özelliği ile vücudun şeklini alması bakımından, göyneklerin yapımında genellikle ipek, ipek pamuk veya ipek keten karışımı liflerden elde edilen bürümcük adı verilen dokumalar kullanılmıştır (Koca ve Vural, 2013: 3).

1.4.2.Ödemiş Birgi’de Kullanılan Göynek Özellikleri

İnsanların soğuktan ve sıcaktan koruma ihtiyacıyla başlayan giyinme, zamanla şekillenerek bulunduğu coğrafya özelliklerine göre değişiklik gösterilmektedir (Gürman, 2016:1). Giysiler kullanım alanına göre; iç giyim, dış giyim olarak ayrılmaktadır. İç giyimde kullanılan göynekler Anadolu’nun her yöresinde giyilen halk ağzıyla Azericede olduğu gibi “köynek” orta Türkçe devrinden beri bilinen bir sözcüktür, gömlek/könlek’ten gelir, gön/ten üstüne giyilen,

mintan da Farsça “im-ten” yani tenin, gövdenin yarısını örten anlamındadır. (Emiroğlu, 2012: 240).

Tarihsel süreç içerisinde Selçuklular dönemine ait Çinlilerde; gömleklerle ilgili olarak kaftan içine giyilen, düz sıfır yakalı, yakası işlemeli, önden düğmeli gömlekler giyildiği görülmektedir (Önge,1995:22). Osmanlı Döneminde ise 16. ve 17. yüzyıl kadın iç giyimine bakıldığında gömleklerin ev tezgâhlarında dokunan bürümcük kumaşlardan yapıldığı, uzun kollu ve boyu ise ayak bileklerine kadar uzanmaktadır (Sevin, 1973:24).

Daha sonra ise, 19. ve 20. yüzyılda milli giysilerimizle ilgili bilgilere seyyahların yaptıkları resimlerden ulaşılır. Bunlardan edinilen bilgilere göre toplumun üst tabakasının ipek kumaşlardan gömlekler giydiği hareket kabiliyetini artırmak içinde kısa ve geniş kolludur (Bulmuş vd., 2017: 4). Erkeklerin kullandığı gömlekler dizden yukarı, kadınlarda ise ayak bileğine kadar uzanan gömlek giydikleri bilinmektedir. Dizlere kadar inen gömlekler, pantolon ve eteklerin yaygınlaşmasıyla etek boyları kısalmıştır (Emiroğlu, 2012: 240).

Ege yöresindeki Zeybeklerin kullandığı ten gömleği olarak bilinen, göynekler el tezgahında dokunmuş ham bezden yapılmaktadır. Uzunluğu beş karış kadar olup etekleri çakşır menevresinin içine girmektedir. Kapalı ya da açık yakası işlemeli uzun kolların uçları ise iğne oyalı olduğu görülmektedir. Kullanılan oyalar ise; yılan dili, halka şeker, eğretili, indim bindim gibi adlar verilen modellerle süslenmektedir. Bazı zeybeklerin kullandığı gömleklerde ise pembezar kumaşı kullanılmıştır (Yavuz, 1986:25).

Ayrıca Birgi'deki kadınların kullandıkları göynekler ise genelde pembezar ve bürümcük kumaşından yapılmaktadır. Artık modern yaşam tarzıyla birlikte göynek kullanımları da değişiklik göstermektedir. Önceleri iç giysisi olarak kullanılan göynekler artık dış giysisi olarak kullanılmaktadır. Kadınlar özel günlerde takımların içine yakaları gösterişli iğne oyalı göynek tercih etmektedir. Evlenecek olan kızların çeyizlerinde en az 2 veya 3 tane gelin göyneği bulunmaktadır.

Erkeklerde ise iç giysisi olarak kullanılan göyneklerin kumaşları ham bezdir. Sadece bazı göyneklerin kol kısmında pembezar dokuması kullanılmıştır. Evlenecek olan erkeklerin çeyizinde özellikle kız tarafının hazırladığı damat bohçasında

mutlaka pembezar kumaştan göynek hediye edilir. Bu göyneğe yörede “damat göyneği” denir. Yörede genel olarak; iç giysisi olarak daha çok yaşlılar tercih etmektedir.

1.4.2.1. Ödemiş Birgi’de Kullanılan Göyneklerin Teknik Özellikleri

Ödemiş – Birgi yöresinde geleneksel kara tezgâhta 30 cm eninde göynek kumaşları dokunur. Bu dokumalar krem rengi ya da krem üzerine; kırmızı, lacivert, kahve, mor, bordo, turuncu şeritler halinde modellenir

30’ar cm’lik dokunan kumaşlar yan yana getirilerek ipek ya da pamuklu iplerle sıkı bir şekilde elde dikilir.(Bkz. Şekil 8.) Birleştirilen kumaşlar erkek ya da kadın ölçülerine göre kesilip, yaka ve kol ölçüleri belirlenir.

Şekil 9. : Göyneğin İlk Dikim Aşaması (Şahin Kul, 2019)

Göynekler de yaka ve kol detayları kadın ve erkeğe göre değişiklik gösterir. Yakalar; V şeklinde, yuvarlak ve kare biçiminde; kollar ise kısa, uzun ya da kolsuz olarak hazırlanır. Ayrıca kadın göyneklerinin; kol uçları, yakaları iğne oyası veya tığ oyası ile erkek göyneklerinin ise tercihe göre kol uçları iğne oyası yapılmaktadır

Göynekler de yaka ve kol detayları kadın ve erkeğe göre değişiklik gösterir. Yakalar; V şeklinde, yuvarlak ve kare biçiminde; kollar ise kısa, uzun ya da kolsuz olarak hazırlanır. Ayrıca kadın göyneklerinin; kol uçları, yakaları iğne oyası veya tığ oyası ile erkek göyneklerinin ise tercihe göre kol uçları iğne oyası yapılmaktadır

Şekil 10. : Kadın – Erkek İğne Oyalı Göynek Kolları İşlemesi (Şahin Kul, 2019)

Göyneklerin yaka, etek ucu ve kol kenarlarına yapılan iğne oylarının renginden de kadın veya erkek için olduğu anlaşılır.(Bkz. Şekil. 9.) Göyneklerin kollarında ve etek uçlarında; İndimbindim, dizçöktü, sıçandişi, zürafa, kullanılır. Göyneğin yaka kısmında hamamböceği, kesmeşeker, bülbültükürüğü motifleri kullanılmaktadır.

1.4.2.2. Ödemiş Birgi de Kullanılan Göyneklerin Kumaş Özellikleri

1.4.2.2.1. İpek Kumaşlar

Türkçede ipek sözcüğü Kıpçak Türkçesi'ndeki yipek sözcüğünden, Osmanlıca'da ak kumaş sözü doğu Türkçesi'ndeki Aghi sözcüğünden gelmektedir (Atalayer, 2016: 245).

İpek böceğinin Anadolu da yetiştirildiği ilk merkezlerden biri Ödemiş'in Birgi beldesidir. Ödemiş'te ipekli dokumacılığın hangi tarihte başladığına dair kesin bilgiye ulaşılmamıştır (Değerli, t.y.:1). Ancak Birgi'de ipeğin bulunduğuna dair, Mehmet beyin oğlu Hızır Bey'in (1348) Batı ile yaptığı serbest ticaret antlaşmasından da anlaşılmakta ki; metinde geçen, ipek, safran, bal, balmumu, meyan kökü, halı gibi maddelerin Avrupa'ya ihraç edilmiş olması, bize ipeğin 14. yy' da Birgi'de üretilmiş olduğunu kanıtlamaktadır (İmer, 2004: 86).

Kaynaklara bakıldığında; Rafet MÜLAZIMOĞLU'nun Birgi adlı kitabında Aydınoğulları gerekse Osmanlılar zamanında yörenin iktisadi durumunun ileri

düzeyde olduğunu değinerek deri ve ipekçilik sanayinde, özellikle dokumacılıkta büyük gelişmelerden söz edilmektedir (Sezgin, 1993: 650);

“İbni Batuta’ nun 1333’te ve Evliya Çelebi’nin 1671’de Birgi’yi ziyaretleri ve yazmış oldukları seyahatnamelerde Birgi’den ve ipek dokumalardan uzun uzun bahsetmeleri, bize, en erken XIV. yy’ dan beri o yörede ipeğin var olduğunu göstermiştir. Aydınolu Mehmet Bey zamanında Birgi’ye gelen ve daha sonra Tire’ye geçen Batuta seyahatnamesinde; Aydınolu Mehmet beyin oğlu Hızır beyin ona sırma işlemeli ipekten ağır bir kaftan hediye ettiğinden bahseder. Daha sonra İzmir’e geçen Batuta; Aydınolu Mehmet beyin diğeri oğlu Ömer Bey tarafından da kendisine takımlarıyla donatılmış üç at, Kemha (desenli ipekli bir kumaş), kuzeh adında (renk renk çizgili) bir kumaş ile ham ipek ve keten ipliği karışımı ile dokunmuş bürümcükten dikilmiş elbiseler hediye edildiğinden bahsetmiştir” (İmer, 2004: 86).

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde ise kısaca tarihinden söz ettikten sonra Birgi’de ham ipek ipliğinin üretildiğini de belirtmiştir.

İzmir Ticaret ve Sanayi Odası Mecmuası 1927 yılı 8. sayısının Ödemiş’i tanıtan yazısında çok eski zamanlardan beri Ödemiş’te el dokuma tezgâhlarında zarif ipekli kumaşlar ve peştamallar dokunduğu belirtilmektedir. Şu an hayatta olmayan Ödemiş İpeğin sahibi Eyüp Bayındır’ın babası Halil Bayındır’ın oğluna aktardığı bilgilere göre 1940 yılında Ödemiş Birgi yöresinde 3250 adet el dokuma tezgâhı mevcut iken, bu sayı 1998 yılında yaklaşık 50 tane dokuma tezgâhına inmiş olup, bugün el dokuma tezgâhları yerini otomatik tezgâhlara bırakmıştır (Önlü, 2010:48)

Kaynaklara bakıldığında ipekli dokumanın ilk olarak Birgi’de başladığı daha sonra ise Ödemiş çevresine yayıldığı görülmektedir. Ödemiş ipeği ve ipekçiliği ve dokumaları, Türk el sanatları içerisinde eskilere dayanan zengin bir birikimin farklı ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır (Tuncay, 1998: 49). Ödemiş de dokunan ipekli dokuma çeşitleri ise şöyledir;

Bürümcük: Ham ipekten, az miktarda keten ipliği katılarak dokunan yazlık eski bir kumaş türüdür. Açık krem rengindedir (Özen,1980: 306). Adı Ödemiş ile özdeşleşmiş, tarihi çok eskiye dayanan “ Bürümcük ” dokumaları yüksek bükümlü iplikler ile imal edilen dokumalardır. Çözü ve atkıda kullanılacak ipliklere ya sadece sağa veya sadece sola yüksek büküm verilerek dokunmaktadır (İmer, 2004: 89). Yöreye göre ham madde kullanımı değişiklik göstermektedir. Ödemiş- Birgi’de dokunan bürümcük dokumalarında ise genelde ipek ipliği kullanılmaktadır. Bürümcükler kullanıldığı yere göre isim farklılığı göstermektedir. Örneğin; iç çamaşırı olarak üretilirse pembezar, kadınlara başörtüsü (Bkz. Şekil 10.)olarak

üretirirse **bürdü** denilmektedir (Önder,1990: 38). Bürdü dokumalarında yüksek tur bükümlü ipek atkı kullanılarak dokunmaktadır. Kumaşlar 50 cm eninde olup, yan yana dikilerek kullanılır.

Şekil 11. : Bürdü Kumaşının Kullanımı (Şahin Kul, 2014)

Pembezar: Atkı ve çözgüsü bükümlü ipek ipliğinden hazırlanan ve bezayağı olarak dokunan kumaş, bürümcük görünümündedir. Düz renk olanları erkekler ön, arka ve yan kısımları kırmızı, mavi vb. renklerde çizgili olanları ise kadınlar tarafından kullanılmaktadır (Değerli, 2013: 57).

Şekil 12. : Pembezar Kumaş Toplari (Şahin Kul, 2019)

Ödemiş'e özgü gerçek pembezarın hem atkısı hem çözgüsü ipektir. (Bkz. Şekil 11.) Bugün çözgüsü pamuk, atkısı bükümlü ipekten de dokunmaktadır, fakat üretim miktarları son derece azdır.

Şekil 13. : Sandıklardan Bulunan Pembezar Kumaş Topları (Şahin Kul, 2019)

Pembezar kumaşından olan göynekler, boyun kısımları kapalı olarak dikilir. Boyun kısmı kullanacak kişinin boyun ölçüsüne göre biçimlendirilir. Yaka ve kol kenarları iğne oyası ile süslenir (Önlü, 2010: 49-50).

1.4.2.2.2. Pamuklu Kumaşlar

Ödemiş yöresinde genellikle ağırlıklı olarak ipek ve pamuk karışımı kumaşlar kullanılmaktadır. Yörede sadece pamuk ipliği kullanılarak dokunan kumaş çeşidi olarak “hambez” bulunmaktadır.(Bkz. Şekil 13.)

Şekil 14. : Hambez’den Dikilmiş, Yakası Açılmamış Erkek Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Hambez: Bezin özelliği ak ve pamuktan olmasıdır (Ögel, 1985: 365). Tamamı pamuk ipliği olan bu çarşaflarda çözgü iplik no’ su 20/ 1 Nm, Atkı iplik no’

su 20/1 Nm'dir. Pamuk ipliğine ne kadar kıvrımlı (**kıvrak**) olursa dokunan kumaş o kadar değerli olur. En 40cm boyu isteğe göre değişir.

Şekil 15. : Ham Bezden Dikilmiş Bayan Göyneği (Şahin Kul,2019)

Yan yana birleştirilen dokuma parçaları istenilen çarşaf boyutuna göre ayarlanır. Bu dokuma ödemiş- Birgi'de; iç çamaşırı olarak veya dış giyimde de (Bkz. Şekil 14.)kullanılmaktadır (Önder, 1990: 37).

1.4.2.2.3. Pamuklu + İpekli Kumaşlar

Ödemiş-Birgi yöresinde ham maddesi ipek ve pamuktan dokunan kumaşlara idare bezi denilmektedir. **İdare bezi**: İpek ve pamuk karışımı dokunan kumaşın atkısında çok bükümlü iplik kullanıldığı için mamul eni 20 cm kadardır. (Bkz. Şekil 15.) Yan yana dikilerek iç çamaşırı, yatak ve yorgan çarşafı olarak kullanılır. Ter emici özelliği olan bu kumaşta, bükümü fazla iplik kullanıldığından elastiktir ve bu yüzden hareket rahatlığı sağlar (Sezgin, 1990: 254).

Şekil 16. : Sandıklarda Bulunan İdare Bezi (Şahin Kul, 2019)

II. BÖLÜM

2. ÖDEMiŞ BİRGİ GÖYNEKLERDE KULLANILAN KUMAŞLARIN DOKUMA İŞLEMLERİ VE GÖZLEM FİŞLERİ

2.1. Ödemiş Birgi’de Kullanılan Kumaşların Dokuma İşlemleri

Şekil 17. : Ödemiş Birgi Yöresi Dokuma Tezgâhları (Şahin Kul, 2014)

Geçmişi çok eskilere dayanan dokumacılık, tezgahlarla birlikte gelişme ve çoğalma göstermiştir. İlk olarak Penolope tezgâhla başlayan el dokumacılığının öyküsü, dokuma tezgahlarının arasında gelişerek günümüze kadar ulaşmıştır. Dokumalarda kullanılan tezgahlar ve tezgah araç gereçleri tarihsel süreç içinde büyük değişiklikler göstermektedir (Büken, 2005: 63). Ödemiş – Birgi’de 2 tip tezgahı bulunmaktadır. Bunlar; El tezgâhları, Motorlu Kara Tezgâhları olarak bilinir.

El Tezgahları: Tek veya belirli sayılarda atkı atılarak dokunması gereken dokumaları, otomatik tezgahlarda dokunamadığı için, ucuz ve her yerde kullanılır olması bu tezgahları tercih etme sebeplerinden biridir. Mekiğin içindeki masuradaki iplik bir alttan bir üstten giderek atkı işi rahatça yapılmaktadır. Güvenilir ve temiz olmasından dolayı el tezgâhları tercih edildiğinden el dokumacılığı yapımında fazlaca kullanılmaktadır (<http://www.megep.meb.gov.tr>, [20.04.2019])

El dokumalarının ahşap el tezgâhlarında dokunmaları nedeniyle; sıklık, iplik düzgünsüzlüğü, motif boyutlarındaki farklılıklar açısından değişkenlikler olduğundan, satışı arttırmak amacıyla gelişen teknolojiye ayak uydurarak otomatik tezgahlara geçilmiştir (Önlü, 2010:143).

Motorlu Kara Tezgâhlar: Bugün kullanılan tezgâhların çoğunluğu bu cinstir.(Bkz. Şekil 17.) Masuradaki atkı otomatik olarak gidip gelmektedir. Buradaki esas özellik mekikteki iplik bitince, mekik kutusundaki yenisinin otomatik olarak dokumaya devam etmesidir. Burada dokuma işlemi hiç kesilmez. Tezgâhlardaki mekanik, elektrikli ve optik düzenlemeler, mekikteki ip bitince yenisinin hemen devreye girebilmesini temin edecek şekilde, yapılmışlardır (<http://www.megep.meb.gov.tr>[20.04.2019]).

Şekil 18. : Motorlu Kara Tezgâh Detayı (Şahin Kul, 2015)

Tezgâhlarda bulunan bölümler ;

Çözü Levendi: Çözgü ipliklerini bağlamaya ve germeye yarayan parçalardır.

Yan Tahtalar Çözgü leventleri, gücü çerçeveleri ve tarağın iki yanında yer alan ve Dokuma tezgâhının yapısını oluşturmada önemli olan parçalardır. Yan tahtalar hem tezgâhın çatısının kurulmasında hem de tarağın hareketini sağlamada, dolayısıyla dokuma işleminin yapılmasında yardımcı olur (<http://www.megep.meb.gov.tr>, [24.04.2019]).

Dokuma Tarağı: Dokuma tezgâhının tefe denilen ve ileri-geri hareket edebilen parçasına takılı bulunan, çözgü ipliklerini düzenli aralıklarla tutmaya, ayrıca dokuma sırasında atkı ipliklerini sıkıştırmaya yarayan, çoğunlukla ince demir çubukların eşit aralıklarla birbirine paralel olarak yerleştirilmesiyle oluşturulmuş parçadır (<http://www.tekstildershanesi.com.tr/> , [20.04.2019])

Gücü çerçeveleri: Üzerinde bulunan gücü telleri yardımıyla çözgü ipliklerini taşıyan ve armürden almış olduğu hareketle çözgü ipliklerinin arasında ağızlığın

meydana gelmesini sağlayan çerçeveseldir. Çerçeveselerin sayısı dokunacak kumaşın özelliğine göre değişir (<http://www.megep.meb.gov.tr>, [24.04.2019]).

Mekik: El veya otomatik dokuma tezgâhlarında atkı veya argaç denilen ve enine olan iplikleri, uzunlamasına olan atkılarının arasından geçirmeye yarayan masuralı araç(Tokat,2014: 184).

Ödemiş yöresinde ilkel tezgâhlarda çok çeşitli ürünler dokunmaktadır. Dokunan ürünler, geleneksel bir özelliğe sahiptir. Eski dönemlerden bu yana dokuma ustalarının evlerine kurdukları tezgâhlarda babadan oğla aktarılan anlayış içinde dokumacılık günümüze değin az da olsa ulaşabilmiştir. Ancak fabrikaların piyasaya ucuz ve bol oranda dokunmuş ürünler sunmaları ile eski önemini yitiren el tezgâhlarının büyük bir kısmı kapanmıştır (Yavuz, 2013: 212).

Ödemiş- Birgi’de önceleri her evde el dokuma tezgahı bulunurken günümüzde ise; sadece el dokuma tezgahında dokuma yapan Emin SEVGEL’dir. Emin SEVGEL 13 yaşından beri bu mesleği yapmaktadır. Demirli mağazada 2 adet el dokuma tezgahı bulunmaktadır. Ayrıca kendine ait atölyesinde 6 adet motorlu kara tezgâhın dokuma yapmaktadır.

Dokuma işlemi

Dokumaya sol ayakla başlanır. Sol en dıştaki birinci ayaktır. Birinci ayağa basarken tefede gücölere doğru tam olarak itilir. Basılan ayağa bağlı gücölünün hareketi ile basılı olmayan ayaklara bağlı ters gücölünün hareketi sonucu çözgü iplikleri arasında bir açıklık oluşur. Kamçı çekilerek tefenin sol tarafında bulunan mekik ağızlıktan sağ tarafa doğru hareket ederek yuvasına girer. Beraberinde ipliği soldan sağa geçirmiş olur(www.megep.meb.gov.tr, [18.04.2019]). Ayağa basma bırakılır, tefe öne çekilerek atılan iplik öne doğru sıkıştırılır. Daha sonra ikinci ayağa basılır. Basılırken tefe ileriye itilir. İtme işlemi tamamlanınca kamçı çekilir, sağdaki mekik sağdan sola geçerken beraberinde ipliğide taşır. Tekrar basılan ayak serbest bırakılır, tefe öne çekilerek atılan iplik sıkıştırılır. Böylece atkı iplikleri, çözgü ipliklerinin altından üstünden geçerek çapraz alınır ve böylelikle dokuma oluşur.(<https://tekstilbilgi.net/odemis-ipegi-nedir.html>[18.04.2019]).

2.2. Ödemiş Birgi de Çeyiz Sandıklarında Saptanan Göyneğin Gözlem Fişleri

Ödemiş – Birgi yöresinde yapılan alan araştırmasında; 14 evdeki çeyiz sandıklarında tespit edilen göyneğin belgelenerek 20 adet gözlem fişi oluşturulmuştur.

Şekil 19. : Gelin Göyneği (Şahin Kul,2019)

Gözlem Fişi: 1

Cinsi: Gelin Göyneği

Kaynak Kişi: Şerife YÖRÜK

Bulunduğu Yer: Şerife YÖRÜK'ün Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 09.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: 33 Yıldır ailede , yaklaşık 50 yıllık dokuma örneği olduğu belirtilmiştir.

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Kol uçlarında, yaka kısmında ve etek uçlarında iğne oyası yapılmıştır. Yaka kısmı karedir.

Boy: 62 cm

En (Genişlik): 38 cm

Şekil 20. : Kadın Göyneği (Şahin Kul,2019)

Gözlem Fişi: 2

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Şükriye ÖZKUL

Bulunduğu Yer: Şükriye ÖZKUL 'un Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 13.04.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 47 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez

Kullanılan Renkler: Krem, bordo

Göyneğin Özellikleri: Kolları ve yakası açılmamış göynek

Boy: 63 cm

En (Genişlik): 55 cm

Şekil 21. : Gelin Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi :3

Cinsi: Gelin Göyneği

Kaynak Kişi: Fatma ŞAHİN

Bulunduğu Yer: Fatma ŞAHİN'nin Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 13.04.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 35 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Kol uçlarında, yaka kısmında iğne oyası yapılmıştır. Yaka kısmı v şeklindedir.

Boy: 63 cm

En (Genişlik): 37 cm

Kol Uzunluğu: 36 cm

Kol Genişliği: 14 cm

Şekil 22. : Kadın Göyneği (Şahin Kul,2019)

Gözlem Fişi: 4

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Saide ÖZKUL

Bulunduğu Yer: Saide ÖZKUL'un Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 13.04.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 40 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Göyneğin yaka kısmı açılmamıştır.

Bu da göyneğin hiç kullanılmadığını göstermektedir.

Boy: 83 cm

En (Genişlik): 39 cm

Kol Uzunluğu: 48 cm

Kol Genişliği: 14 cm

Şekil 23. : Gelin Göyneği (Şahin Kul,2019)

Gözlem Fişi: 5

Cinsi: Gelin Göyneği

Kaynak Kişi: Makbule YÖRÜK

Bulunduğu Yer: Makbule Yörük'ün Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 22.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: 5 yıldır ailede yaklaşık 90 yıllık dokuma örneği olduğu belirtilmiştir.

İpekli ve Pamuklu Dokumaya verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Yaka kısmına iğne oyası yapılmıştır. Yaka kare şeklindedir.

Boy: 56 cm

En (Genişlik): 38 cm

Şekil 24. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 6

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Gülten ŞAHİN

Bulunduğu Yer: Gülten ŞAHİN'in Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 22.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 50 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Kolları ve yakası açılmamış göynek

Boy: 45 cm

En (Genişlik): 70cm

Şekil 25. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 7

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Saime AŞIK

Bulunduğu Yer: Saime AŞIK'ın Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 15.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 40 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez

Kullanılan Renkler: Krem, Mor

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir dokumadaki şeritlerde mor renkler kullanılmıştır. Kol uçlarında zürafa iğne oyası yapılmış ve yaka kısmı açılmamıştır. Bu da gömleğin hiç kullanılmadığını göstermektedir.

Boy: 63 cm

En (Genişlik): 50 cm

Kol Uzunluğu: 38 cm

Kol Genişliği: 15 cm

Şekil 26. : Gelin Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 8

Cinsi: Gelin Göyneği

Kaynak Kişi: Filiz KORKMAZ

Bulunduğu Yer: Filiz KORKMAZ'ın Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 22.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: 5 yıldır ailede 90 yıllık dokuma örneği olduğu belirtilmiştir.

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Yaka kısmına iğne oyası yapılmıştır. Yaka V şeklindedir.

Boy: 58 cm

En (Genişlik): 39 cm

Şekil 27. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 9

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Gülten ŞAHİN

Bulunduğu Yer: Gülten ŞAHİN'in Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 22.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 45 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Kolları ve yakası açılmamış göynek

Boy: 41 cm

En (Genişlik): 62 cm

Şekil 28. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 10

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Saime AŞIK

Bulunduğu Yer: Saime AŞIK'ın Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 15.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 35 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez, Pembezar (Göyneğin bedeninde hambez kollarında pembezar dokuması kullanılmıştır.)

Kullanılan Renkler: Krem, Mor

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Dokumadaki şeritlerde bordo renk kullanılmıştır. Kol uçlarına zürefa iğne oyası yapılmış ve yaka kısmı açılmamıştır. Bu da gömleğin hiç kullanılmadığını göstermektedir.

Boy: 73 cm

En (Genişlik): 47 cm

Kol Uzunluğu: 38 cm

Kol Genişliği: 14 cm

Şekil 29. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 11

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Saliha EREL

Bulunduğu Yer: Saliha EREL 'in Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 17.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 20 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem, Kahverengi

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir dokumadaki şeritlerde kahverengi kullanılmıştır. Yaka kısmına iğne oyası yapılmıştır. Yaka V şeklindedir.

Boy: 46 cm

En (Genişlik): 38 cm

Şekil 30. : Gelin Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 12

Cinsi: Gelin Göyneği

Kaynak Kişi: Makbule YÖRÜK

Bulunduğu Yer: Makbule Yörük'ün Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 09.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 20 yıl

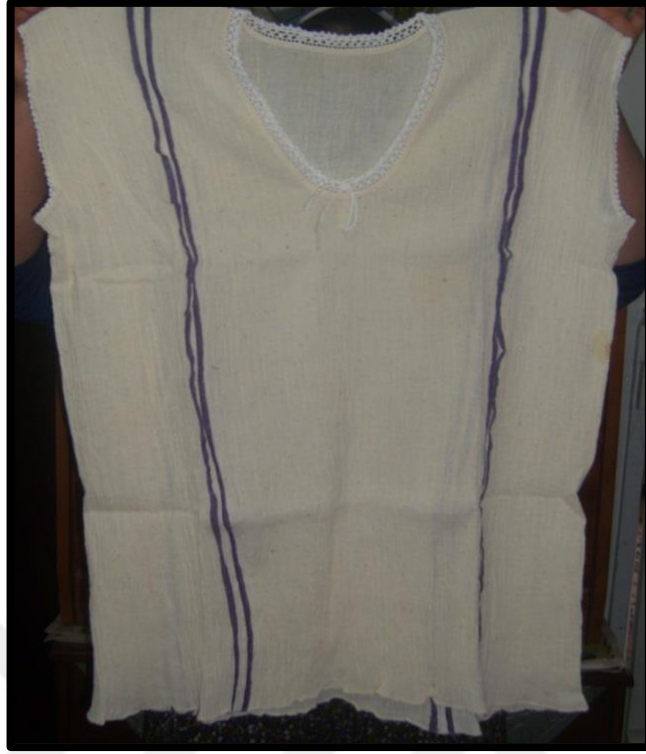
İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Yaka kısmına iğne oyası yapılmıştır. Yaka V şeklindedir.

Boy: 70 cm

En (Genişlik): 37 cm

Şekil 31. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi:13

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Kadriye KİREMİT

Bulunduğu Yer: Kadriye KİREMİT'in Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 13.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 15 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez

Kullanılan Renkler: Krem, mor

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir dokumadaki şeritlerde mor renk kullanılmıştır. Yaka kısmına tığ oyası yapılmıştır. Yaka yuvarlak şeklindedir.

Boy: 57 cm

En (Genişlik): 38 cm

Şekil 32. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 14

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Makbule YÖRÜK'ün

Bulunduğu Yer: Makbule YÖRÜK'ün Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 09.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 15 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir Yaka kısmına tığ oyası yapılmıştır.

Yaka yuvarlak şeklindedir

Boy: 70 cm

En (Genişlik): 37 cm

Şekil 33. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 15

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Şükriye ÖZKUL

Bulunduğu Yer: Şükriye ÖZKUL 'un Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 13.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 55 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez, Pembezar (Göyneğin bedeninde hambez kollarında pembezar dokuması kullanılmıştır.)

Kullanılan Renkler: Krem, Kırmızı

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir Dokumadaki şeritlerde kırmızı renk kullanılmıştır. Kol uçlarına zürefa iğne oyası yapılmış ve yaka kısmı yuvarlak şeklindedir.

Boy: 71 cm

En (Genişlik): 61 cm

Kol Uzunluğu: 22 cm

Kol Genişliği: 18 cm

Şekil 34. : Erkek Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 16

Cinsi: Erkek Göyneği

Kaynak Kişi: Ülkü ŞAHİN

Bulunduğu Yer: Ülkü ŞAHİN'in Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 17.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 40 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir Yaka kısmına ipekli kumaş şeridi geçirilmiştir. Yaka yuvarlak şeklindedir

Boy: 65 cm

En (Genişlik): 40 cm

Şekil 35. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 17

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Gülser YOLCU

Bulunduğu Yer: Gülser YOLCU'un Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 13.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 55 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez, Pembezar (Göyneğin bedeninde hambez kollarında pembezar dokuması kullanılmıştır.)

Kullanılan Renkler: Krem, Lacivert

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Dokumadaki şeritlerde lacivert renk kullanılmıştır. Kol uçlarına zürefa iğne oyası yapılmış ve yaka kısmı açılmamıştır. Bu da gömleğin hiç kullanılmadığını göstermektedir.

Boy: 75 cm

En (Genişlik): 47 cm

Kol Uzunluğu: 20 cm

Kol Genişliği: 15 cm

Şekil 36. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 18

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Ülkü ŞAHİN

Bulunduğu Yer: Ülkü ŞAHİN'in Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 17.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 33 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar

Kullanılan Renkler: Krem

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir Yaka kısmına iğne oyası yapılmıştır. Yaka yuvarlak şeklindedir.

Boy: 60 cm

En (Genişlik): 40 cm

Şekil 37. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 19

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Makbule YÖRÜK

Bulunduğu Yer: Makbule YÖRÜK'ün Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 09.03.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: 5 yıldır ailede, yaklaşık 60 yıllık dokuma örneği olduğu belirtilmiştir.

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Hambez, Pembezar

(Göyneğin bedeninde hambez kollarında pembezar dokuması kullanılmıştır.)

Kullanılan Renkler: Krem, Turuncu, Mor

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Dokumadaki şeritlerde turuncu ve mor renkler kullanılmıştır. Kol uçlarına zürefa iğne oyası yapılmıştır. Yaka kısmı açılmamıştır. Bu da gömleğin hiç kullanılmadığını göstermektedir.

Boy:72 cm

En (Genişlik): 59 cm

Kol Uzunluğu: 41 cm

Kol Genişliği: 15 cm

Şekil 38. : Kadın Göyneği (Şahin Kul, 2019)

Gözlem Fişi: 20

Cinsi: Kadın Göyneği

Kaynak Kişi: Fatma AYEBE

Bulunduğu Yer: Fatma AYEBE'nin Çeyiz Sandığı

İnceleme Tarihi: 22.02.2019

Kaç Yıldır Ailede Bulunduğu: Yaklaşık 45 yıl

İpekli ve Pamuklu Dokumaya Verilen Yöresel Adı: Pembezar, idare (Göyneğin bedeninde idare kollarında pembezar dokuması kullanılmıştır.)

Kullanılan Renkler: Krem, bordo

Göyneğin Özellikleri: Dokumanın rengi kremdir. Dokumadaki şeritlerde bordo rengi kullanılmıştır. Kol uçlarına zürefa iğne oyası yapılmıştır. Yaka kısmı açılmamıştır. Bu da gömleğin hiç kullanılmadığını göstermektedir.

Boy:92 cm

En (Genişlik): 51 cm

Kol Uzunluğu: 50 cm

Kol Genişliği: 13 cm

III. BÖLÜM

3. ÖDEMiŞ BİRGİ GÖYNEKLERİ ÖRNEĞİNDE GÜNCEL KADIN GİYSİ TASARIM SÜRECİ VE UYGULAMALAR

3.1. Tema Araştırması

Konusunu “Ödemiş – Birgi GöyneKleri örneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları” olarak tespit edilen yüksek lisans Tezinin, uygulama örneklerini oluşturan özgün giysi tasarımlarının Tema/ Konsept ‘ini “Yol” oluşturmuştur. Yol kavramı ise genellikle yerleşim alanlarını birbirine bağlamak için düzeltilerek açılmış ulaşım şeridi “olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2018).

Yolculuk yapmak insanın kendini yenilemesinin yollarından biridir. Bir yerden bir yere gitmek sadece çevrenizi değiştirmenize değil aynı zamanda farklı yaşamlar, farklı düşüncelere sahip olmaya olanak sağlar. Tasarım sürecini tamamlamak için geçirilen zorlu süreçte ilerlemek ve sonuca varmak için çıkılan zaman yolculuğunda yaşanan deneyimler tasarımlara renk katmıştır.

Tasarımlarda kullanılan süslemelerde geleneksel su yolu motifinden esinlenerek Suyolu motifi kullanılmıştır. Su yolu; yeniden doğuşun, bedensel ve ruhsal yenilenmenin, yaşamın akışkanlığının ve sürekliliğinin, bereket, soyluluk, bilgelik, saflık ve erdemin sembolü olmakla beraber en etkin bedensel arınma aracı olarak tanımlanmaktadır.

Anadolu’da su, akıp giden her şeyi silen, örten ya da yeniden yaratan yapısıyla hayat, temizlik, üreme ve bereketin aynı zamanda da sonsuzluğun ve devamlılığın bir sembolü olmuştur. Dokumalarda özellikle bordürlerde yer alan kenar suları, soyut, geometrik ve devam eden yönleriyle cennet ve ölümden sonra yaşam inancını da simgelemektedirler (Kayabaşı ve Karakelle, 2018: 2635).

Ayrıca, araştırmanın bu bölümünde okuyucuyu konuya çekmek ve anlamayı kolaylaştırmak amacıyla işlem süreçleri “Süreç Analizi” başlığı altında sunulmuştur.

3.3. Koleksiyon Üretim Süreci

Çalışmada toplam 6 adet giysi elde edilmiştir. Giysilerin süreç analizleri yapılarak uygulama aşamasında bu sıra izlenmiştir. Süreç analizi, giysi tasarım süreci ile başlamaktadır. Giysi tasarım süreci sırayla moda illüstrasyonu ve teknik çizim oluşmaktadır. Kalıp-kesim-dikim sürecinden sonra koleksiyon üretim süreci sona ermektedir.

3.3.1. Tasarım No 1 Süreç Analizi ve Uygulama

SÜREÇ ANALİZİ ÇİZELGESİ

GIYSİ TASARIM SÜRECİ

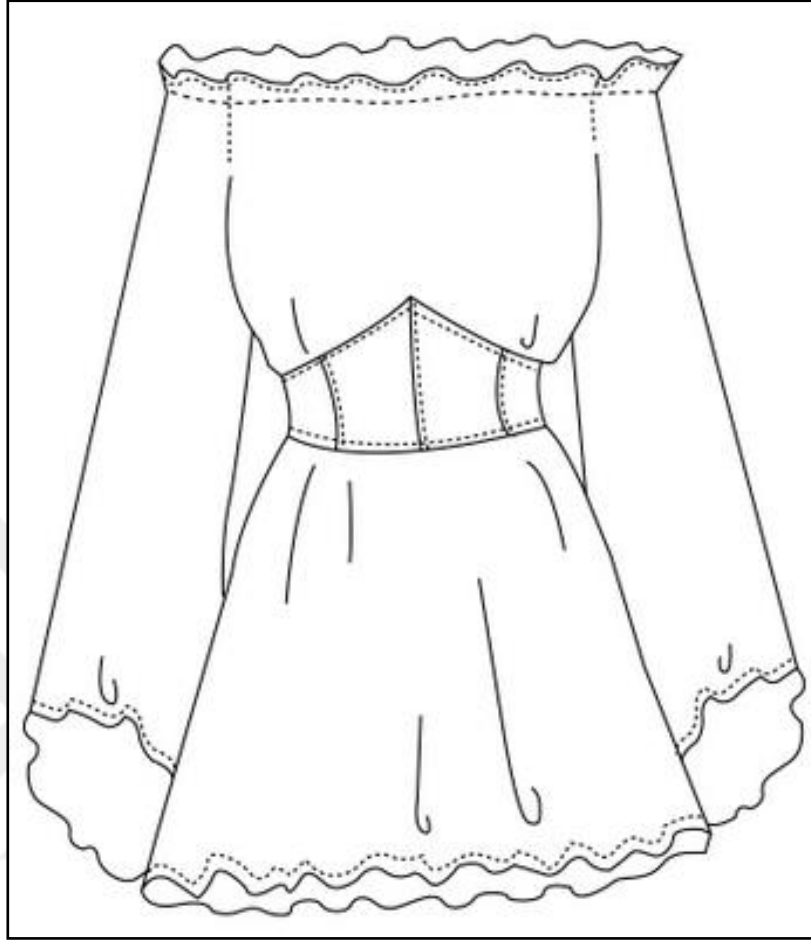

Tasarım Süreci

1 no'lu tasarımda yöreye ait geleneksel kumaşın doğal yapısı bozulmadan bir giysi tasarımının yapılması amaçlanmıştır. Bu nedenle tasarımda daha çok yöreye ait “pembezar” kumaşı kullanılmıştır. 1 no'lu tasarımda elbise formu seçilerek rahat bir görünüm ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. (Bkz. Şekil 39.) Tasarımda sadelik ön plana olduğu için fazla aksesuar kullanılmaktan kaçınılmıştır. Tasarımda ayrıntılara daha çok bel bölgesinde verilmiştir. Kayık yaka formda tasarlanan elbise de İspanyol kol kullanılmış olup bel kısmı lastiklidir. Etek boyu ise mini boy kullanılmıştır. Giysi tek parçadan oluşmaktadır. Sadece bel kısmında aksesuar olarak korse kullanılmıştır. Uygulama aşamasında ilk olarak moda illüstrasyonu yapılmış ardından teknik çizim ile model özellikleri belirlenmiştir.(Bkz. Şekil 40.) Giysi tasarım sürecinin ardından kalıp -kesim-dikim sürecine geçilmiştir.

Şekil 40. : 1 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi
(Şahin Kul, 2019)

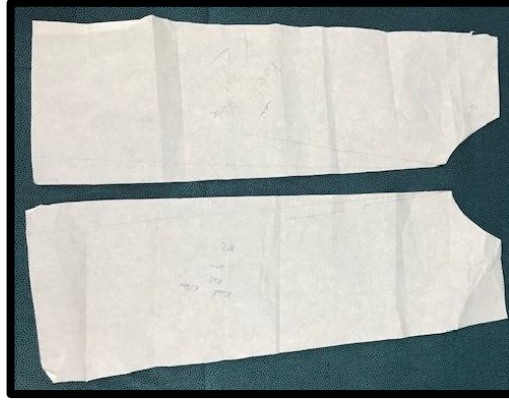
Şekil 41. : 1 No’lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)

Kalıp-Kesim-Dikim Süreci

Giysi tasarım sürecinin uygulama örneğini oluşturan 1 özgün giysi tasarımının kalıp hazırlama sürecinde; Tasarımlarda “Hazır kalıp Tekniği” kullanılmıştır. (Bkz. Şekil 41, Şekil 42, Şekil 43. Şekil 44.) Ayrıca uygulaması yapılan özgün kadın giysi tasarımında, kişiye özel moda tasarımında kullanılan düz dikiş ve overlok teknikleri kullanılmıştır.

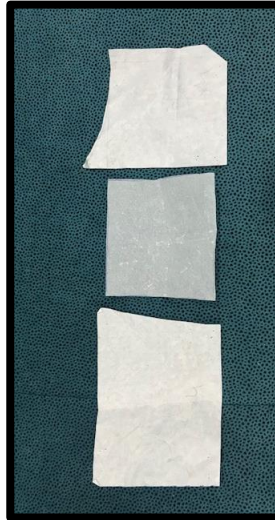
Şekil 42.: Etek Parçası Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 43.: Ön ve Arka Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 44. : Ön ve Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 45. : Korse Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Süsleme Süreci

Tasarımda süsleme olarak bel kısmında korse kullanılmıştır. Korsenin üzerine dantel eklenmiştir.(Bkz. Şekil 45., Şekil 46.)

Şekil 46. : Korsenin Dikilmiş Hali (Şahin Kul, 2019)

Şekil 47. : Korsenin danteli dikili hali (Şahin Kul, 2019)

Sunum Süreci

Şekil 48. : 1 No'lu Tasarımın Ön Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

Şekil 49. : 1 No'lu Tasarımın Arka Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

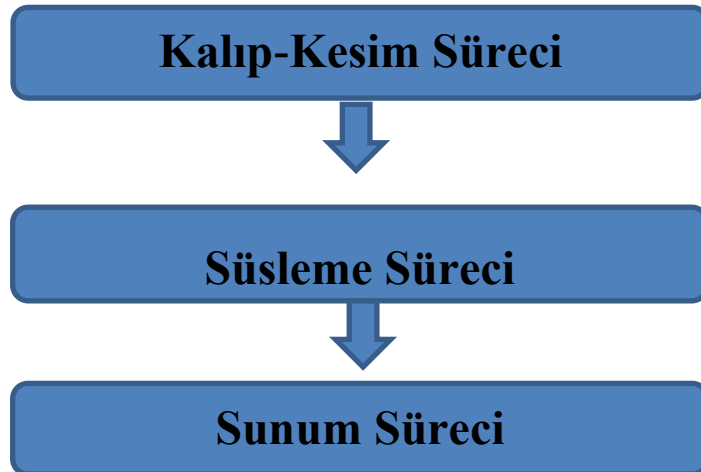
Şekil 50. : 1 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

3.3.2. Tasarım No 2 Süreç Analizi ve Uygulama

SÜREÇ ANALİZİ ÇİZELGESİ GIYSİ TASARIM SÜRECİ

KALIP - KESİM - DİKİM SÜRECİ

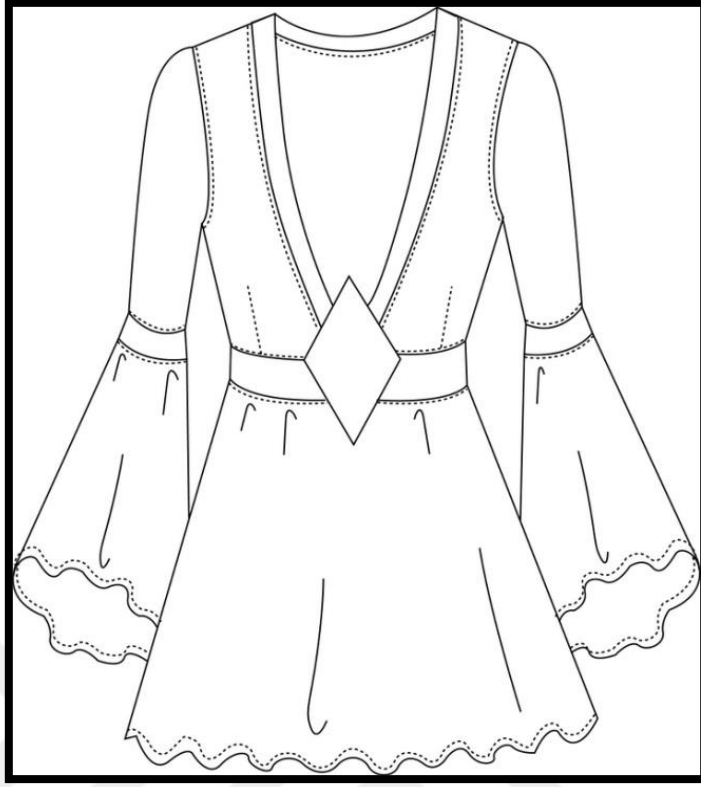

Tasarım Süreci

2 no'lu tasarımda yöreye ait geleneksel kumaşın doğal yapısı bozulmadan kumaş boyası ile boyanarak üst kısımda kullanılmıştır. Alt bedende ise kumaşın doğal rengi kullanılmıştır. Bu nedenle tasarımda daha çok yöreye ait “pembezar” kumaşı kullanılmıştır. 2 no'lu tasarımda; “V” yaka formunda tasarlanmış ve bel kısmı oturtmalı, etek kısmı ise parçalı olarak dikilmiştir. Tasarımda İspanyol kol kullanılmıştır. Boy olarak ise mini boy seçilmiştir. Giysi tek parçadan oluşmaktadır. (Bkz. Şekil 50.) Giyside bel kısmında ve kol detaylarında aksesuar olarak dantel kullanılmıştır. Uygulama aşamasında ilk olarak moda illüstrasyonu yapılmış ardından teknik çizim ile model özellikleri belirlenmiştir(Bkz. Şekil 51). Giysi tasarım sürecinin ardından kalıp -kesim-dikim sürecine geçilmiştir

Şekil 51. : 2 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019)

Şekil 52. : 2 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)

Kalıp-Kesim-Dikim Süreci

Giysi tasarım sürecinin uygulama örneğini oluşturan 2. Tasarımın kalıp hazırlama sürecinde; Hazır kalıp kullanılmıştır. Ayrıca uygulaması yapılan özgün kadın giysi tasarımlarında, kişiye özel moda tasarımında kullanılan özel dikim teknikleri kullanılmıştır.

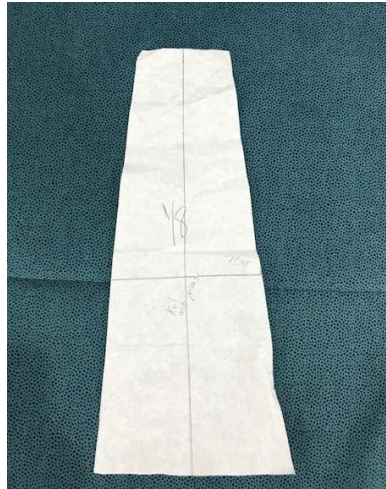
Şekil 53. : Üst Beden Ön Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 54. : Üst Beden Arka Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 55. : Etek Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

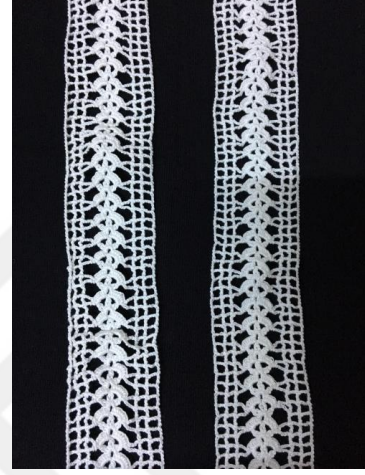
Şekil 56. : Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Süsleme Süreci

Tasarımda süsleme olarak yaka, bel ve kol kısmında dantel kullanılmıştır(Bkz. Şekil 56., Şekil 57.). Kumaşın rengine daha yakın bir tonu yakalamak için danteller kahveye batırılıp öyle kullanılmıştır. Bel kısmındaki baklava biçimdeki keçeyle dantel ve iğne oyası dikilmiş (Bkz. Şekil 59.) ve ucuna ipekten yapılmış püskül eklenmiştir(Bkz. Şekil 58.).

Şekil 57. : Kullanılan Dantel örnekleri
(Şahin Kul, 2019)

Şekil 58. : Kullanılan Dantel örnekleri
(Şahin Kul, 2019)

Şekil 59. : Kullanılan Püskül
(Şahin Kul, 2019)

Şekil 60. : Dantel Örneği
(Şahin Kul, 2019)

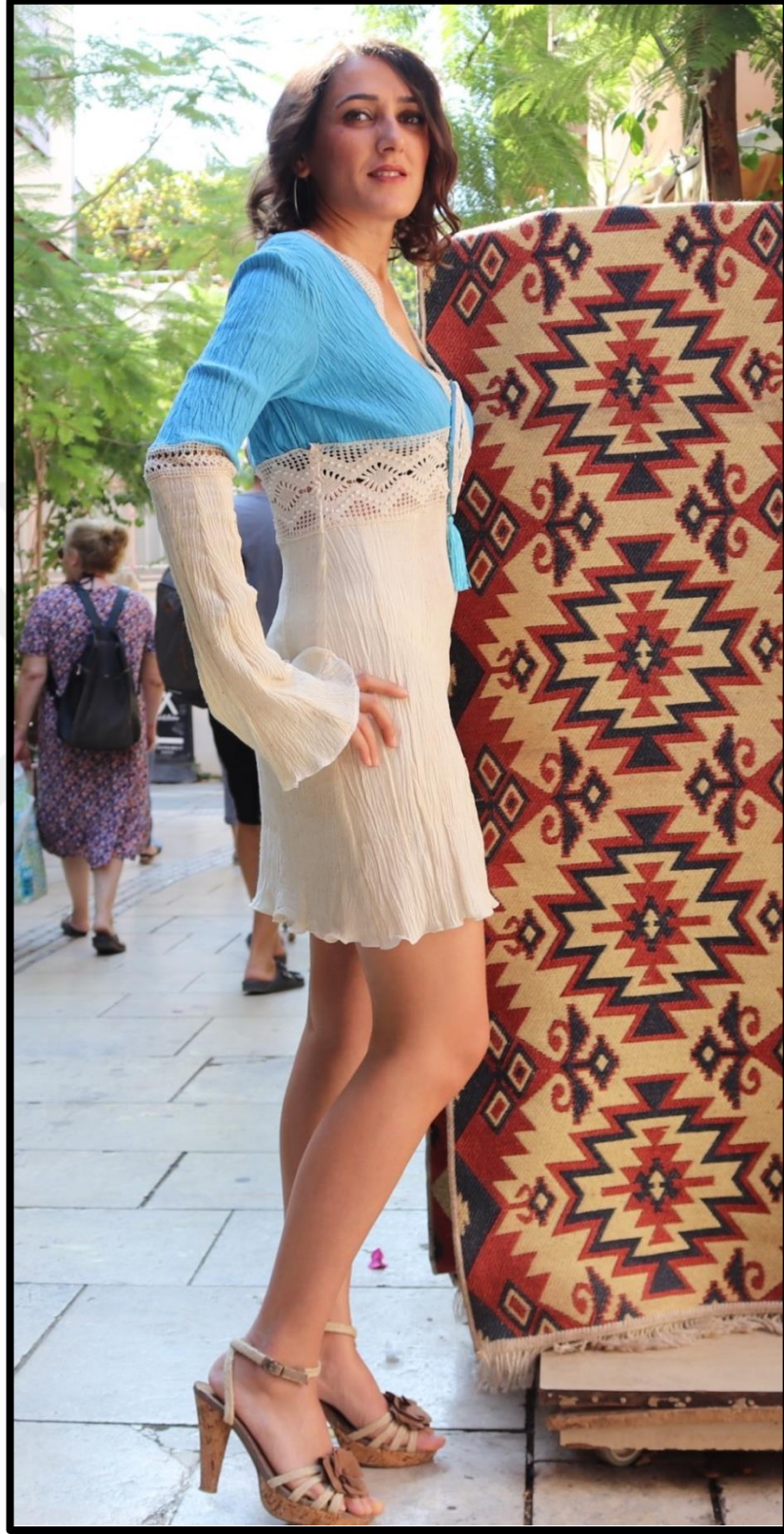
Sunum Süreci

Şekil 61. : 2 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

Şekil 62. : 2 No'lu Tasarımın Arka Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

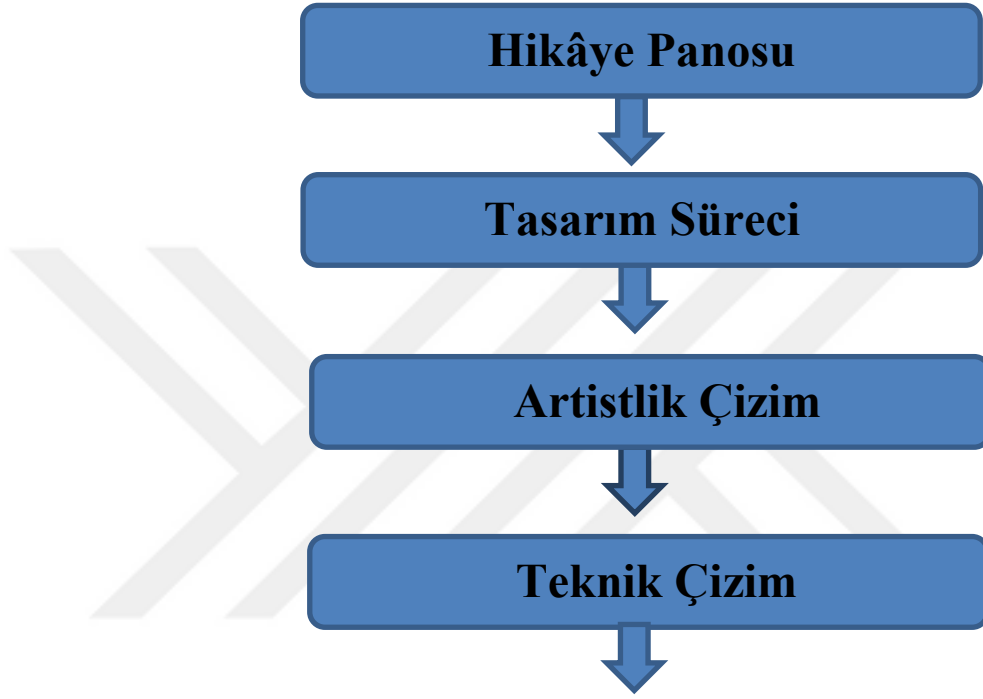

Şekil 63. : 2 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

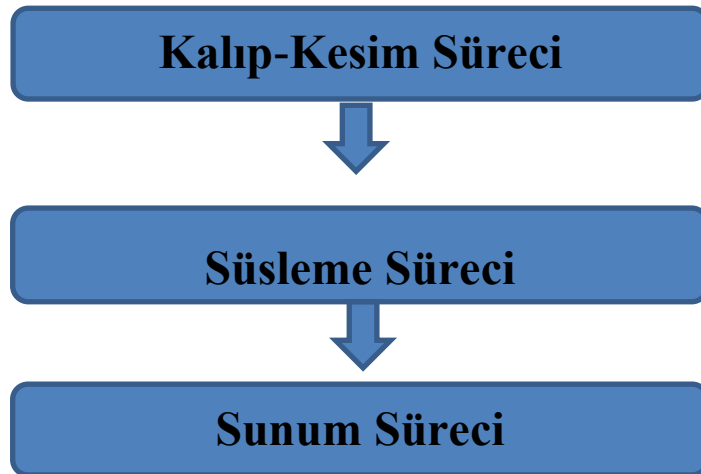
3.3.3. Tasarım No 3 Süreç Analizi ve Uygulama

SÜREÇ ANALİZİ ÇİZELGESİ

GIYSİ TASARIM SÜRECİ

KALIP - KESİM - DİKİM SÜRECİ

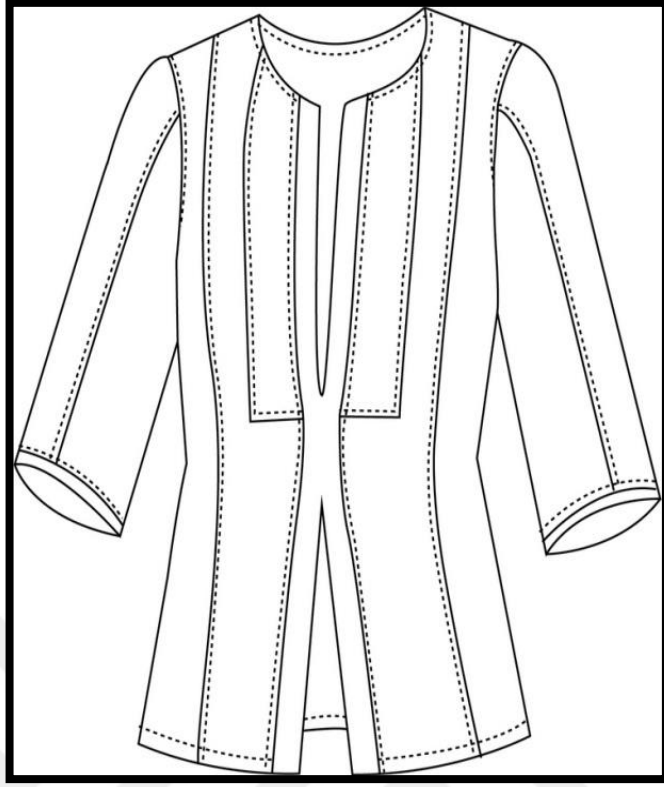

Tasarım Süreci

3 no'lu tasarımda yöreye ait geleneksel kumaşın doğal yapısı bozulmadan bir giysi tasarımının yapılması amaçlanmıştır. Bu nedenle tasarımda daha çok yöreye ait “pembezar” kumaşı kullanılmıştır. 3 no'lu tasarım gömlek formunda tasarlanmıştır (Bkz. Şekil 63.). Giysiyi yörede bulunan dantel ve iğne oyaları ile birleştirerek günümüz modası göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. 3 no'lu tasarımda yarım kollu ve yuvarlak yaka kullanılmıştır. Ön kısmı kolları ve kol uçları, etek uçları dantel ve iğne oyası kullanılarak zenginleştirilmiş ve gösterişli hale getirilmiştir. Uygulama aşamasında ilk olarak moda illüstrasyonu yapılmış ardından teknik çizim ile model özellikleri belirlenmiştir(Bkz. Şekil 64.). Giysi tasarım sürecinin ardından kalıp- kesim-dikim sürecine geçilmiştir.

Şekil 64. : 3 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019)

Şekil 65. : 3 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)

Kalıp-Kesim-Dikim Süreci

3 no'lu Tasarımda Hazır kalıp Tekniği” kullanılmıştır(Bkz. Şekil 65, Şekil 66, Şekil 67)Giysi standart gömlek kalıbına göre dikilmiştir. Ayrıca uygulaması yapılan özgün kadın giysilerin kişiye özel moda tasarımında kullanılan özel dikim teknikleri, gerekli olduğu yerlerde ise el dikişi kullanılarak daha kaliteli bir görünüm sağlanmıştır.

Şekil 68. : Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 69. : Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 70. : Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Süsleme Süreci

Tasarımda süsleme olarak ön kısmında, kol ve kol uçlarında dantel kullanılmıştır(Bkz. Şekil 69, Şekil 71, Şekil 72) Etek uçlarında ise iğne oyası kullanılmış (Bkz. Şekil 68, Şekil 70).ve kumaşın rengine daha yakın bir tonu yakalamak için danteller ve iğne oyaları kahveye batırılıp renklendirilmiştir.

Şekil 71. : Yakada Kullanılan İğne Oyası (Şahin Kul, 2019)

Şekil 72. : Ön Kısımda Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)

Şekil 73. : Etek Uçlarında Kullanılan İğne Oyası Örneği (Şahin Kul, 2019)

Şekil 74. : Önünde Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)

Şekil 75. : Önünde Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)

Sunum Süreci

Şekil 76. : 3 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

Şekil 77. : 3 No'lu Tasarımın Arka beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

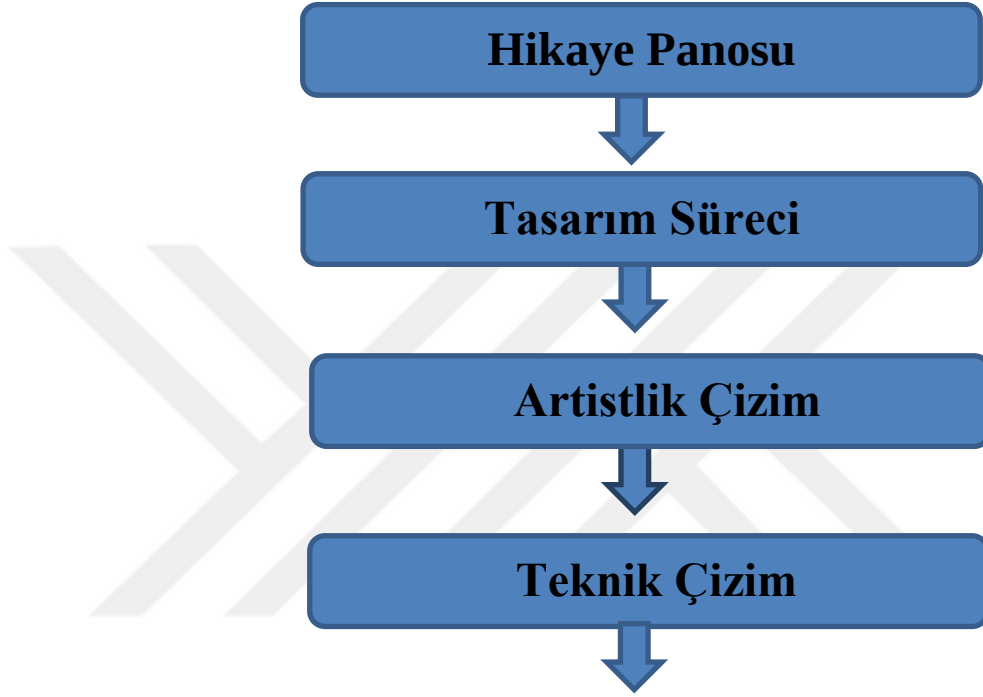

Şekil 78. : 3 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

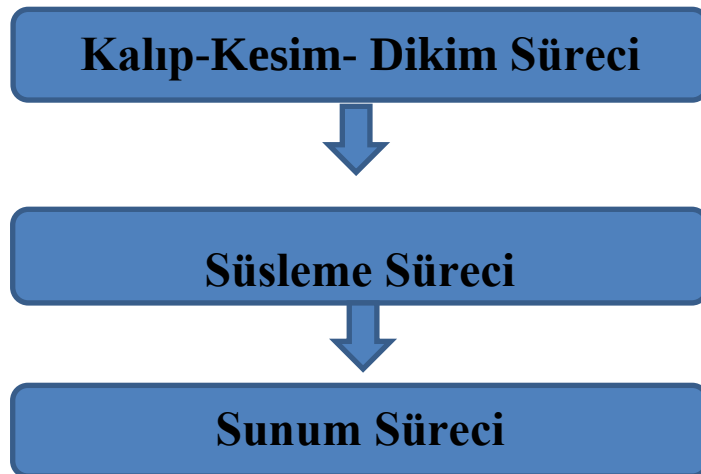
3.3.4. Tasarım No 4 Süreç Analizi ve Uygulama

SÜREÇ ANALİZİ ÇİZELGESİ

GİYSİ TASARIM SÜRECİ

KALIP - KESİM - DİKİM SÜRECİ

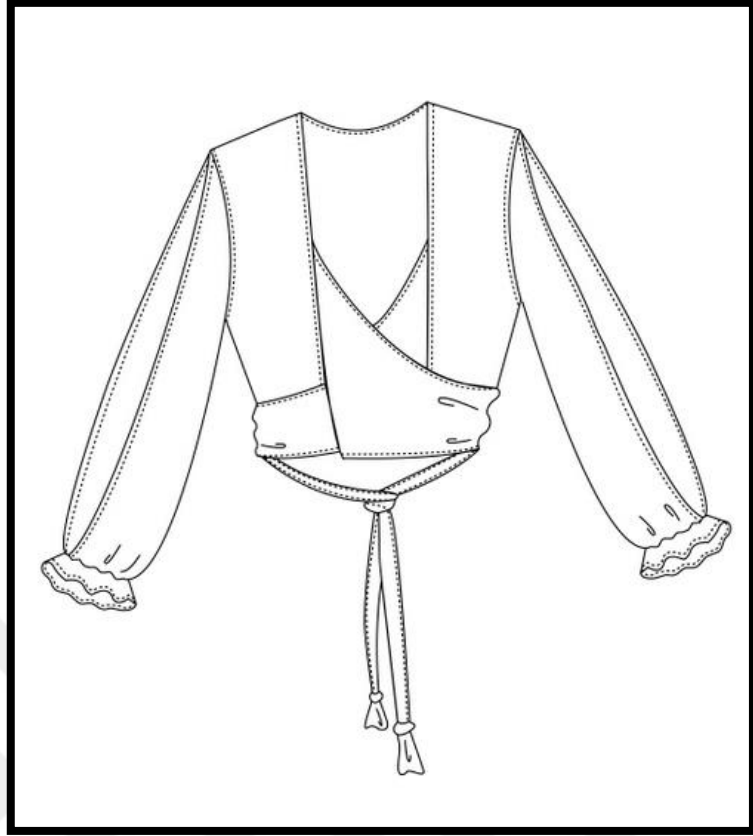

1. Tasarım Süreci

4 no'lu tasarımda yöreye ait geleneksel kumaşlarda bulunan yeşil şeritler göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Tasarım yapılırken bu renkler ve dokuma özelliğine dikkat edilmiştir. Tasarım V yaka şeklinde tasarlanmış ve rahat beden ölçüsünde dikilmiştir(Bkz. Şekil 76.) Bel kısmı arkadan bağlamalıdır. Tasarımda bilekleri manşetli kol üst kısmı açık bir şekilde kullanılmıştır. Boyu ise göğüs altına kadardır. Uygulama aşamasında ilk olarak moda illüstrasyonu yapılmış ardından teknik çizim ile model özellikleri belirlenmiş(Bkz. Şekil 77.) Giysi tasarım sürecinin ardından kalıp -kesim-dikim sürecine geçilmiştir.

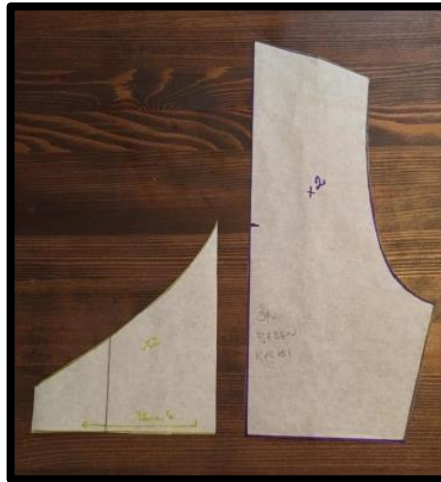
Şekil 79. : 4 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019)

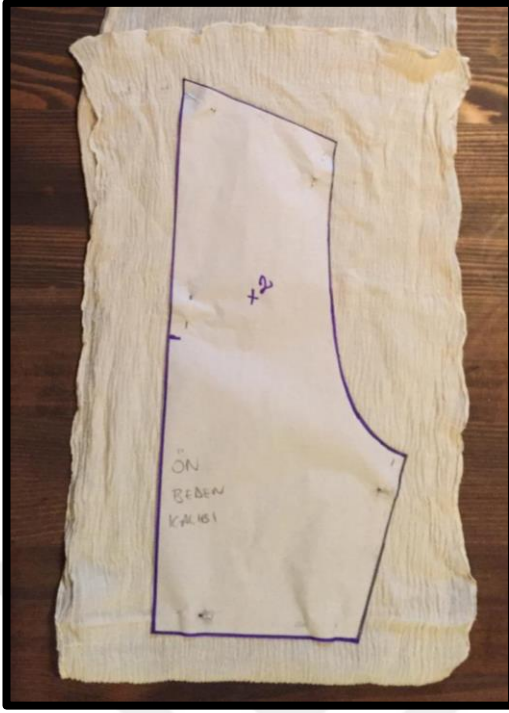
Şekil 80: 4 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)

Kalıp-Kesim-Dikim Süreci

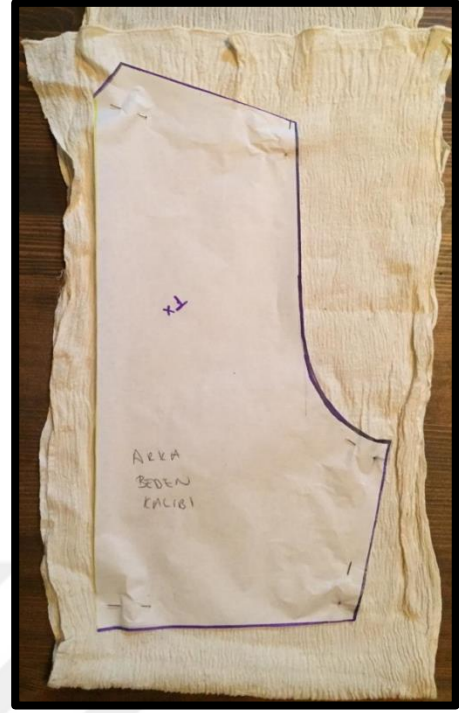
4 no'lu tasarımda kalıp hazırlama sürecinde, Hazır kalıp Tekniği kullanılmıştır(Bkz. Şekil 78, Şekil 79, Şekil 80, Şekil 81, Şekil 82). Moda tasarımında kullanılan özel dikim teknikleri kullanılmıştır.

Şekil 81. : Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

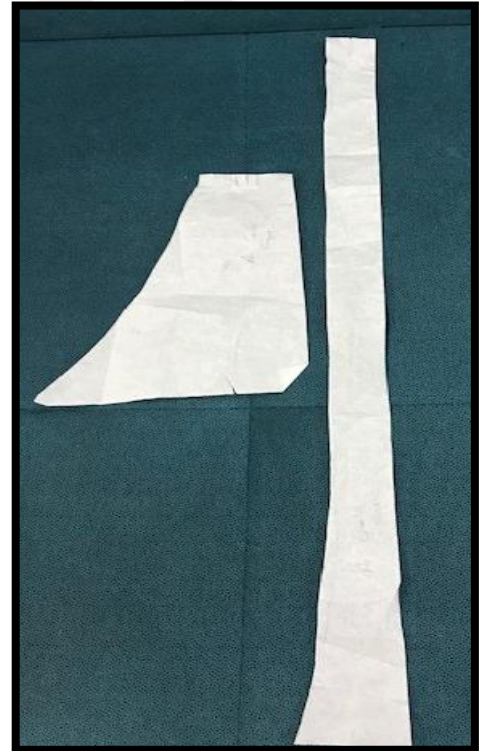
Şekil 82. : Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 83. : Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul,2019)

Şekil 84. : Ön Kemer Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 85. : Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Süsleme Süreci

Tasarımın yaka ve kol kısmında süsleme olarak kumaşta bulunan yeşil renkteki çizgilere uyum sağlayacak beyaz ve yeşil dantel kullanılmıştır(Bkz. Şekil 83.).

Şekil 86: Yaka ve Kol Kısımında Kullanılan Dantel Örneği (Şahin Kul, 2019)

Sunum Süreci

Şekil 87. : 4 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

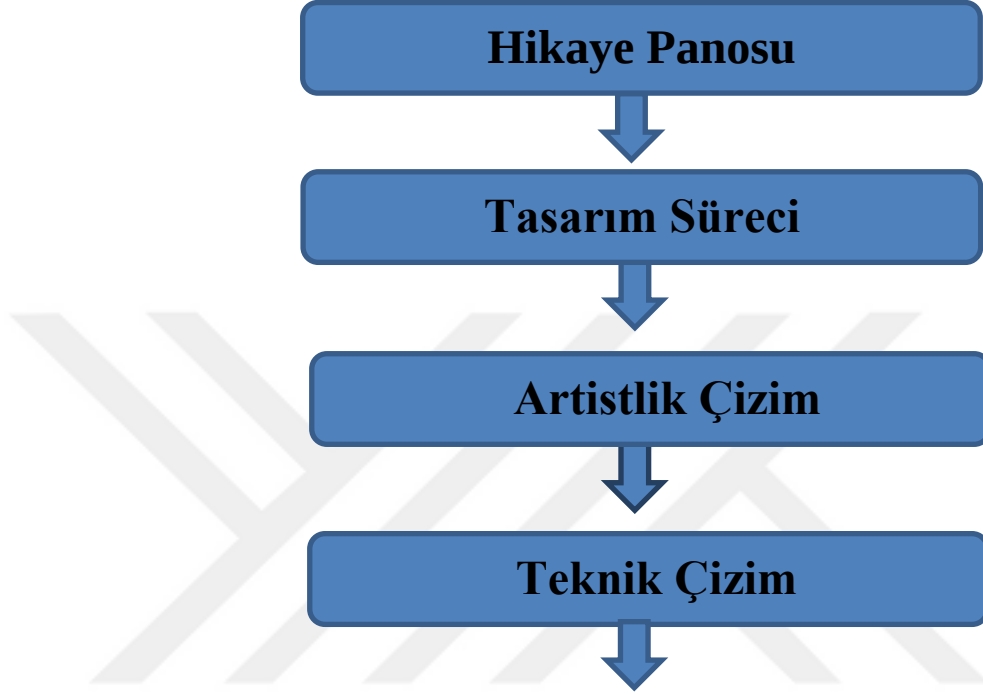
Şekil 88. : 4 No'lu Tasarımın Arka beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

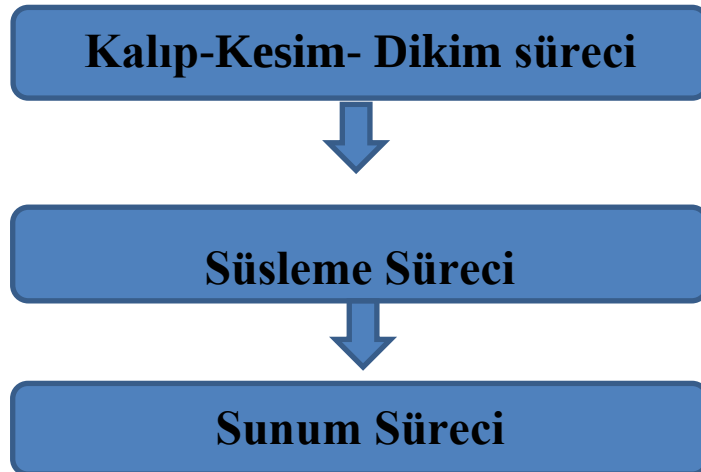
Şekil 89. : 4 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

3.3.5. Tasarım No 5 Süreç Analizi ve Uygulama

SÜREÇ ANALİZİ ÇİZELGESİ GIYSİ TASARIM SÜRECİ

KALIP - KESİM - DİKİM SÜRECİ

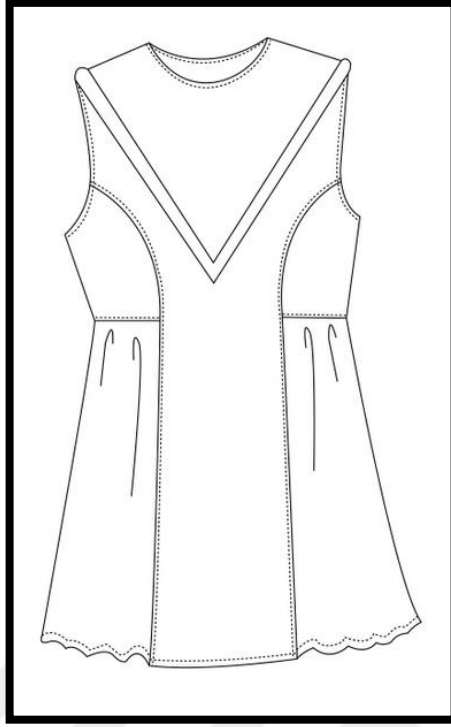

Tasarım Süreci

5 no'lu tasarımda yöreye ait “pembezar” ve farklı dokuma türleri harmanlanarak tasarlanmıştır. 5 no'lu tasarım tunik olarak tasarlanmıştır.(Bkz. Şekil 87.) Tasarımda Yöreye ait dokuma ise sadece, gömleğin göğüs altındaki pileli kısımda kullanılmıştır. Yuvarlak yaka şeklinde tasarlanmış ve rahat beden ölçüsünde dikilmiştir. Tasarım kolsuzdur. Boyu standart tunik boyundadır. 5 no'lu tasarımda aksesuar olarak ise farklı materyaller kullanılmıştır. Uygulama aşamasında ilk olarak moda illüstrasyonu yapılmış ardından teknik çizim ile model özellikleri belirlenmiştir(Bkz. Şekil 88.). Giysi tasarım sürecinin ardından kalıp -kesim-dikim sürecine geçilmiştir.

Şekil 90. : 5 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019)

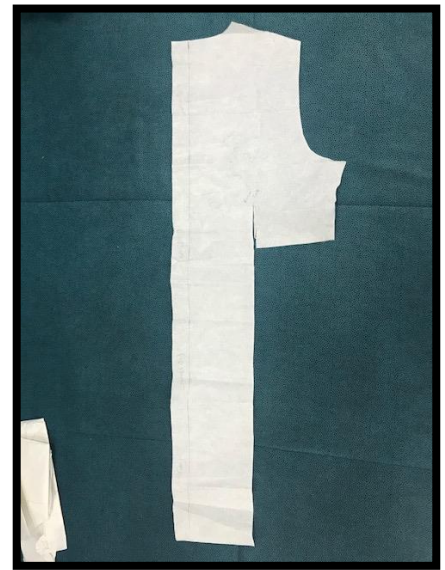
Şekil 91. : 5 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)

Kalıp-Kesim-Dikim Süreci

5 no'lu tasarımında Hazır kalıp Tekniği kullanılmıştır(Bkz. Şekil 89, Şekil 90, Şekil 91, Şekil 92). Tasarımda düz dikiş ve overlok dikim teknikleri kullanılmıştır.

Şekil 92: Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 93: Arka Beden Kalıbı
(Şahin Kul, 2019)

Şekil 94. : Kup Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 95. : Etek Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Süsleme Süreci

Tasarımın yaka kısmında farklılık yaratmak için kırmızı kumaş kullanılmıştır. Bu kırmızı kumaş üzerine gri renkte materyaller dikilmiştir(Bkz. Şekil 96.). Kırmızı kumaşın bitim yerine siyah kordon geçirilmiştir(Bkz. Şekil 94.).

Şekil 97. : Yaka Kısımında Kullanılan Materyal Süslemeler Örneği (Şahin Kul, 2019)

Şekil 98. : Yaka Kısımında Kullanılan Kordon Örneği (Şahin Kul, 2019)

Sunum Süreci

Şekil 99. : 5 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

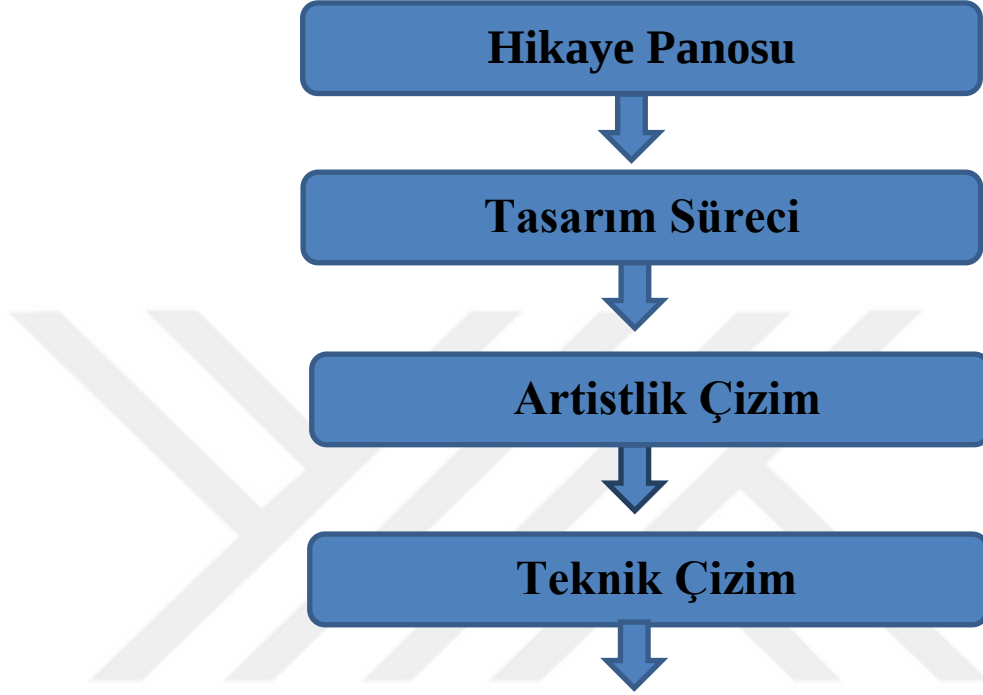
Şekil 100. : 5 No'lu Tasarımın Arka Beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

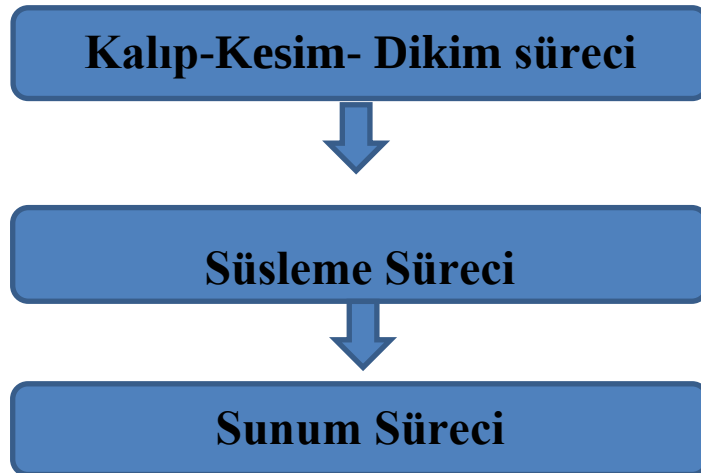
Şekil 101. : 55 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

3.3.6. Tasarım No 6 Süreç Analizi ve Uygulama

SÜREÇ ANALİZİ ÇİZELGESİ GİYSİ TASARIM SÜRECİ

KALIP - KESİM - DİKİM SÜRECİ

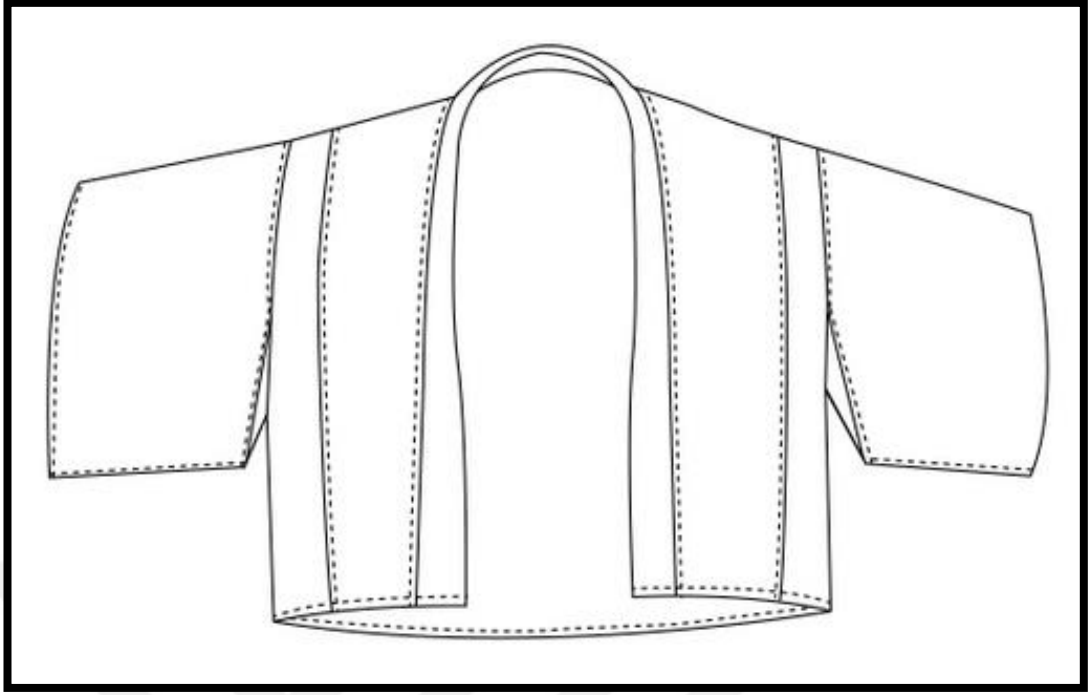

Tasarım Süreci

6 no'lu tasarımda kimono tarzı bir ceket tasarlanmıştır(Bkz. Şekil 98.).Geleneksel “pembezar” kumaşının yanında, patiska kumaşı da kullanılmıştır. Kumaşın üzerindeki desenler kumaş boyası ile boyanmıştır. Tasarımda sadelik ön plana olduğu için, sadece kol kısmına motifler işlenmiştir. Uygulama aşamasında ilk olarak moda illüstrasyonu yapılmış ardından teknik çizim ile model özellikleri belirlenmiştir(Bkz. Şekil 96.). Giysi tasarım sürecinin ardından kalıp -kesim-dikim sürecine geçilmiştir.

Şekil 102. : 6 No'lu Tasarımın Artistlik Çizimi (Şahin Kul, 2019)

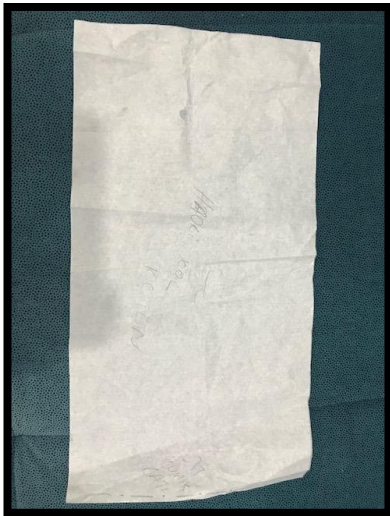

Şekil 103. : 6 No'lu Tasarımın Teknik Çizimi, (Şahin Kul, 2019)

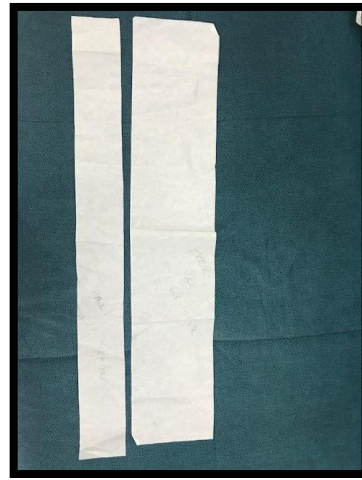
Kalıp-Kesim-Dikim Süreci

Giysi tasarım sürecinin uygulama örneğini oluşturan 6. özgün giysi tasarımının kalıp hazırlama sürecinde; Tasarımda Hazır Kalıp Tekniği kullanılmıştır.(Bkz. Şekil 100, Şekil 101, Şekil 102).

Ayrıca uygulaması yapılan özgün kadın giysilerinde; düz dikiş ve overlok makine dikişleri kullanılmıştır.

Şekil 104. : Ön Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 105. : Kol Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Şekil 106. : Arka Beden Kalıbı (Şahin Kul, 2019)

Süsleme Süreci

6. No'lu tasarımdın süslemesinde temaya uygun su yolu motifi kullanılmıştır. Motifler kumaş boyası ile boyanmıştır(Bkz. Şekil 103.).

Şekil 107: Kol Kısımında Bulunan Motifler (Şahin Kul, 2019)

Sunum Süreci

Şekil 108. : 6 No'lu Tasarımın Ön beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

Şekil 109. : 6 No'lu Tasarımın Arka beden Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

Şekil 110. : 6 No'lu Tasarımın Yandan Görünüşü (Şahin Kul, 2019)

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Giyim, insanın var oluşuyla, öncelikle doğa koşullarından korunmak amacıyla ortaya çıkmış bir olgudur. Geçmişten günümüze çeşitli doğal, toplumsal, etik değerlerin etkisiyle, biçim değişiklikleri göstererek bugüne kadar ulaşmıştır. Ancak zamanla biçim farklılıkları gözlemlenmiştir. Toplumun folklorik, sosyo-ekonomik yapısı, yaşanan coğrafya, kullanılan malzeme, iklim gibi nedenler oluşturmaktadır. Ödemiş – Birgi’de ipek böcekçiliği üretimi ve ipek dokumacılığı son derece yaygın bir merkezdir. Tez konusunu belirlerken ön araştırmalar sonucu olarak; Ödemiş- Birgi’ de gözlemlenen en büyük sorun, uzun zahmetlerle ipek böceği üretiminden, ipekli dokumalarının, üretim aşamasına kadar geçen süreçte emeklerinin karşılıklarını alamadıkları için geleneksel dokumaların yok denilecek kadar az olduğu ve bu dokumalardan üretilen göyneklerin artık sadece sandıklarda saklandığı, sandıklarda bulunan yakası açılmamış göynek ve kumaş toplarının olduğu tespit edilmiştir.

Bu nedenle tez konusu “Ödemiş – Birgi Göynekleri Örneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarımları” olarak belirlenmiştir. Ödemiş Birgi yöresindeki göynek kullanımı yok denilecek kadar az olmasından dolayı sandıklarda bulunan göynek kumaşları tespit edilip yeniden gün yüzüne çıkarılması ve kullanılabilir hale getirilerek modern tasarımlar ile toplumun ilgisini çekmek, kültürel değerleri baz alarak giysi tasarımlarında farkındalık yaratılmak istenilmiştir.

Yörede yapılan araştırmalarda genellikle envanter ya da sadece uygulama örnekleri yapılırken bu çalışmada ise hem envanter çalışması hem de günümüz güncel konular ele alınarak uygulamalar yapılmıştır.

Tezin ilk bölümünde; genellikle göynek konu başlığı dikkat çekmektedir. Ödemiş Birgi’deki giyim kuşamın tarihsel süreci, göyneklerin kullanım alanları belirtilerek, genel özellikleri, teknik özellikleri ve göyneklerde kullanılan kumaş çeşitleri incelenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde ise yöredeki dokuma tezgâhlarının özellikleri ve dokuma işlemi anlatılmıştır. Yörede yapılan araştırmalar sonucu elde edilen göyneklerin görselleri gözlem fişi adı altında incelenmiştir.

Üçüncü bölümde yapılan giysi tasarımların ilk aşamasında; sandıklardaki kullanılabilir kumaşlar belirlenmiştir. Bu kumaşlara uygun tasarımlar yapılmıştır. Malzemeden yola çıkılarak yapılan tasarım ve uygulama aşamasını yaparken zor bir süreç geçirilmiştir.

Tezin Üçüncü Bölümünde; Ödemiş Birgi Göyneği Örneğinde Güncel Kadın Giysi Tasarım Süreci ve Uygulama örneklerine yer verilmiştir. 6 adet kadın giysi tasarımından oluşan koleksiyonda tema olarak “Yol” kavramı seçilmiştir. Temaya uygun olarak seçilen görsellerle hikâye panosu oluşturulmuştur. Hikâye panosunun ardından temaya uygun olarak hazırlanan 6 adet giysi tasarımlarında araştırma sürecinde ulaşılan sandıklardaki parça kumaşlardan ve göyneğlerden yararlanılarak yeni bir giysi formu elde edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca koleksiyonda yer alan 4 adet tasarımda iğne oyası, dantel gibi detaylar kullanılmıştır

Araştırmanın sonucu olarak günümüzde modanın zamanla farklı kültür unsurlarını nasıl modern yaşama adapte ettiği örneklerle açıklanmış, anlam yüklü geleneksel göyneğin özgün değerlerini koruyarak güncel giysi tasarımları yapılmıştır.

Öneriler;

Araştırma sonuçları göz önünde tutularak belirlenen öneriler aşağıdaki gibidir;

- Ödemiş-Birgi'deki ipek böceği besleme yerleri konusunda, yörede yaşayanlara belediye tarafından olanak sağlanarak mevcut üretim korunabilir. Bu üretimin kalıcı olabilmesi için çalışmalar yapılabilir.
- Genç ve eğitimli iş gücünün artırılması, ipek koza miktarının ve dokuma kalitesinin yüksek seviyelere çekilerek yerel yönetimlerin katkıları ile cazibe noktası olması sağlanabilir.
- Ödemiş ilçe ve tarım müdürlükleri ile oluşturulacak ipekli dokuma projeleri ile Ödemişli kadınların istihdam alanları oluşturulması ile gelecek kuşağa unutulmuş olan çeşitli ipekli dokumaların öğretilmesi sağlanabilir.

- Ödemiş Birgi yöresindeki göynek kumaşlarının aslında sadece iç giysisi olarak kullanılmasının yanı sıra günümüz modasına uygun şekilde dış giyimde de kullanılabilirliğini projeler yardımıyla halka tanıtılarak kullanımı yaygınlaşması sağlanabilir.
- Milli kültürümüzü yansıtan daha geniş platformlarda, ünlü moda tasarımcılarımız “Geleneksel Kıyafetler” temalı modern tasarımlar noktasında teşvik edilebilir.
- Bu alanda yayınlar artırılarak bilinçli üretici kadar, bilinçli tüketicinin de olması bu alandaki gelişimi olumlu yönde etkileyecektir.
- Belediye kooperatiflerle beraber, üniversitelerdeki moda tasarımı bölümleri ile ortak projeler geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- DURAN, H. (2004). Ödemiş Tarihi, (hızl) YETKİN S., Ödemiş Belediyesi Yayını, Ödemiş
- EMİROĞLU, K. (2012). Gündelik Hayatımızın Tarihi, 1. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul
- GÜMÜŞOĞLU, F. (2008). Birgi' De Toplumsal Yaşam ve Değişim, 2. Baskı Bağlam Yayınları, İstanbul
- GURSU, N. (1988). Türk Dokumacılık Sanatı, Redhouse Yayınevi, İstanbul
- KIRZİLOĞLU, N. (1992). Giyim Sanatı ve Kişisel Görünüm, Ankara
- KİEL, M. (2001). Batı Anadolu da Eski Bir Kültür Merkezi- Birgi Tarihi, Tarihi Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları, R. H. Ünal (çev.), Ankara
- KOÇOĞLU, A. (1998). Ödemişin Ekonomik Coğrafyası, Ödemiş Belediye Yayını, Ödemiş,
- KOÇU, R. (1967). Türk Giyim Kuşam ve Süsleme Sözlüğü, Sümerbank Kültür Yayınları, Ankara
- ÖĞEL, B. (1985). Türk Kültür Tarihine Giriş Türklerde Giyecek ve Süsleme, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara
- SEVİN, N. (1973). On Üç Asırlık Türk Kıyafet Tarihine Bir Bakış, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları: Ankara
- ÜNAL, R. (2001). Birgi, Başbakanlık Kültür Basımevi, Ankara
- YAVUZ, B. G, (2013). Ödemiş'in Halk Bilgisi, Efe Ofset Matbaacılık, Ödemiş
- YAVUZ, B. G, (2006). Zeybekler, Atatürkçü Düşünce Derneği Ödemiş Şubesi Yayınları, Ödemiş

Makaleler

- ALTINOLUK, Ü. (1998). Birgi Selvi ve Nar, İlgi Dergisi, 95,12-20
- AYSAL, N. (2011). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Giyim ve Kuşamda Çağdaşlaşma Hareketleri, ÇTTAD, 22, 3-33

- BULMUŞ, E. Ve Y. DOĞDU, (2017). Sinop Gerze Geleneksel Göynek Örneklerinin Giyim Sanat Dalı Açısından İncelenmesi, Kalemli dergisi, 9, 1-12
- BÜKEN, O., N. R. (2005). El Dokumacılığının ve El Dokuma Tezgahlarının Tarihçesi, El Dokuma Tezgâhı Çeşitleri, Sanat Dergisi, 8, 63-84
- ERZURUM, C. (2000). Türkiye’de Katılımcı Korumaya Bir Örnek: Birgi Yaz Okulu Modeli, Tasarım Kuram Dergisi, 2, 19
- ERDEN, F. M. TUFAN, E. E. ÖZUS, (2014). Denizli Tavas İlçesi Geleneksel Kadın Kıyafetleri, International Journal Of Science Culture And Sport, 1, 469-485
- ERDEN, F. M. TUFAN, E. E. ÖZUS, (2015). Geleneksel Dokumadan Giysi Tasarımına, International Journal Of Science Culture And Sport, 4, 236-246
- DEĞERLİ G. N. Ödemiş İpekli Dokumaları”, Tarihi Bilinmiyor, 1-5
- DEĞERLİ, G. N. (2013). Ödemiş İpekli Dokumaları, Akdeniz Sanat Dergisi, 12, 53-63
- İMER, Z. (2014). Günümüz Ödemiş Dokumaları, Milli Folklor Dergisi, 64, 84-93
- İŞÇEN, O. A. (2004). Kapadokya Sandıklarında Saklı Hayatlar, El Sanatları Dergisi, 17, 62-67
- KARAÇAĞ, A. (2011). Halk Sanatı Örneği: 1879-80 (1297 H.) Tarihli Edirne kari Ahşap Sandık, Folklor dergisi, 89, 248-249
- KARAKELLE , A. N. KAYABAŞI, (2018). Hatay/Reyhanlı Kilimlerinde Bulunan Yaşam İle İlgili Motifler, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 3, 2633-2646
- ÖNGE, E. (1995). Türk Giyim Tarihi Ders Notları, Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, Konya
- ÖNLÜ, N. (2010). Ege Bölgesi El Dokuma Kaynakları, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi, 17, 47-59
- ÖNLÜ, N., (2010). Ege Bölgesinde Kaybolmaya Yüz Tutmuş El Dokumaları ve Değişim Süreci, Halkbilimi Dergisi, 133-149
- ÖZEN E. Ö. (1980). Türkçe ’de Kumaş Adları, Tarih Dergisi, 33, 306
- SARIOĞLU, H., M. ÇAĞLAYAN, H. YILDIZ, (2016). Kumaş Bilgisi ve Tasarımdaki Önemi, 19-24
- SEZGİN, Ş. (1993). Ödemiş İpekli Dokumaları, Anadolu Folkloru, 17, 658-663
- TOKAT, F. (2014). Denizli Ağzındaki el dokumacılığı ile ilgili terimler, TÜRKÜL Uluslar arası dil, edebiyat ve halkbilimi araştırmaları dergisi, 4, 171-196

TUNCAY, E. (1998). İzmir İli Ödemiş İlçesi Telli (Gılbıdanlı) İşlemelerinden Örnekler, SBED, 4, 457- 465

TOKAT, F.(2014). Denizli Ağzındaki el dokumacılığı ile ilgili terimler, TÜRKÜL Uluslar arası dil, edebiyat ve halkbilimi araştırmaları dergisi, 4,171-196

YAVUZ, B. G. (1986). Birgi'nin Tarihteki Adları ve Tarihçesi, Bülten Dergisi, 9,18

Seminer

ATALAYER, G. (2006).” Anadolu da Geleneksel İpekçilik”, Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu, 245-254

KOCA, E. Ve T. Vural, (2013). “Türk giyim kuşamında kullanılan göynekler”, VII. Uluslar arası türk kültürü sanatı ve kültürel mirası koruma sempozyumu, Bakü- Azerbeycan , 1-11

SEZGİN Ş. (1990). “Ödemiş İpeğinin ve İpekli Dokumalarının Günümüzdeki Durumu” 2000’li Yıllarda Türkiye’de Geleneksel Türk El Sanatının Sanatsal, Tarımsal ve Ekonomik Boyutu Sempozyumu Bildirileri, Ankara, 251-663

Tezler

GÜRMAN, Z. (2016). Afyonkarahisar İli Merkez Kadın Giyimindeki İğne Oyaları, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı

ÖNDER, S. (1990) Ödemiş’te İpekçiliğin ve İpek Dokumacılığının Günümüzdeki Durumu, Lisans Tezi, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi G.S.E

Yayınlanmamış Tez

GÖNEN, B. (1999). Ödemiş’te Bir Çeyiz Sandığında Yer Alan ve Günümüzde Ödemiş Kadın Pazarında Satılan Tekstil El Sanatı Ürünleri, Lisans Tezi, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi

Kaynak Kişiler

AYEBE, F. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (22.02.2019)

AŞIK, S. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (15.02.2019)

- EREL, S. –Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (17.03.2019)
- KİREMİT K. –Ev Hanımı- (2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (13.03.2019)
- KORKMAZ, F. –Ev Hanımı- (2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (22.02.2019).
- ÖZKUL, Ş. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (13.03.2019)
- ÖZKUL, S. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (22.02.2019)
- SEVGEL, E. –Dokuma Ustası-(2019) “Ödemiş-Birgi Dokumaları Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (13.03.2019).
- ŞAHİN, Ü. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (17.02.2019)
- ŞAHİN, G. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (16.02.2019)
- ŞAHİN, F. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (16.02.2019)
- YÖRÜK, Ş. –Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (09.03.2019)
- YÖRÜK, M. –Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (09.03.2019)
- YOLCU, G. -Ev Hanımı-(2019). “Sandıktaki Göynekler Hakkında” konulu görüşme, Birgi, (13.03.2019)

İnternet Kaynakları

- <http://www.oykam.org> , (10.04.2019)
- <https://tekstilbilgi.net/odemis-ipegi-nedir.html>, (18.04.2019)
- www.megep.meb.gov.tr, (18.04.2019)
- <http://www.tekstildershanesi.com.tr/bilgi-deposu/dokuma-genel-bilgileri-makineleri.html>, (20.04.2019)
- <http://www.megep.meb.gov.tr>, (20.04.2019)

<http://www.megep.meb.gov.tr>, (24.04.2019)

<http://www.megep.meb.gov.tr>, (24.04.2019)

Türk Dil Kurumu, 2018, <https://sozluk.gov.tr/?kelime=>(15.06.2018)

Türk Dil Kurumu, 2019). , <https://sozluk.gov.tr/?kelime=>(18.05.2019)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Meral ŞAHİN KUL

Doğum Tarihi ve Yeri : 05.10.1990 İzmir / Ödemiş

Medeni Durumu : EVLİ

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Ödemiş Kız Meslek Lisesi (2006/2007)

Ön Lisans Diploması : Akdeniz Üniversitesi Serik Meslek Yüksek Okulu (2009)

Lisans Güzel Sanatlar Fakültesi Halı-Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana Sanat Dalı (2014)

Yabancı dil/ diller : İngilizce

Sanatsal Faaliyetler :

* Alanya yöresel ipekli dokumalardan yapılan hediyelik eşya tasarımı ve üretimi yarışması birincilik ödülü,

* Uluslararası Türk Halı Düz Dokumaları(Kilim, Cicim, Zili, Sumak) (1-4 Kasım 2010),

* Alanya Yöresi İpek Kozası ve İpekli Dokumalar Sempozyumu(25 Ekim 2011),

*Uluslararası Antalya Moda ve Tekstil Tasarım Bienali “Yavaş Tekstil, Yavaş Moda”(8 Ekim- 9 Kasım 2012),

* I. Uluslar arası Kitap Sanatları Sempozyumu ve Ebru Sanatı Çalıştayı, workshop(22-24 Mart- 2012),

* I. Uluslar arası Kitap Sanatları Sempozyumu ve Ebru Sanatı Çalıştayı, Sergi(22-24 Mart-2012),

* Osmanlıdan Yansımalar Geleneksel Türk Sanatları Karma Sergisi(25 Ekim-15 Kasım 2013)

* Gelenekten Modernliğe Dokuma Sergisi ve Paneli(07.01. 2014),

* 1. Yöresel Ürünler Sempozyumu ve Kültür Sanat Etkinlikleri,(Kasım-2012),

* 2.Yöresel Ürünler Sempozyumu ve Kültür Sanat Etkinlikleri,(14-17 Kasım- 2013)

İş Deneyimi

Stajlar : Kalem İşi ve Altın Varak İşleme, Gaziantep Festival Halı Fabrikası (Tasarım Bölümü), Universal Engraving (Kumaş Tasarımı)

Çalıştığı Kurumlar : Çamlıbel Halk Eğitim Merkezi

Akdeniz Çocuk Destek Merkezi

E-mail : merall-90@hotmail.com

